

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973.XI.7 • Nr. 45(2071)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-6220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

LIBERALŲ PERGALE KVEBEKE

Praėjusieji rinkimai Quebec'e parodė Liberalų partijos išgalėjimą Quebec'e ir jos didžiulę persvarą prieš kitas partijas. Dabar liberalai turės 102 atstovus, kai tuo tarpu Parti Quebecois 6, o redituota: tik 2 savo laiku Quebecą valdžiusi Union Nationale Partija sušilukė pasigalėtino rezultato — nei vieno atstovo asamblėjoje.

Be to, šiuos provincijos rinkimus reikėtų suvaidinti kaip kvebekiečių atsisprendimą už federalizmą. Ir tai, nors netiesioginiu būdu, bet balsuodami už liberalų partijos kandidatus, jie padėkė pasigalėjimą už jų vedamą besąlyginę Federalinę Politiką. Parti Quebecois (separatistai) vedė gana aktyvią priešrinkiminę politiką, tikėdami, kad pakelės rezultatus artį laimėjimo, kai rezultate išėjo vieno atstovo asamblėjoje pralaimėjimu.

KANADA VĖL TAIKOS SARGYBOJE

Kanada priėmė JT pasiūlymą siųsti 750 kane-
diečių kartu į taikos sargybą Viduriniuose Rytuose, 11 karininkų jau išvyko, o kiti išvyks šį savaitgalį.

Lenkija, kuri taip pat kartu dalyvaus su Kanada, bus pirmoji kaip Varšuvos Pakto sąjungininkė. Taip pat prisijungia ir Ghanos, Indonezijos, Peru, Nepalo ir Panamos valstybės savo kariams.

VĖL PABRANGO ALYVA

Montrealio vairuotojams ir namų ūkininkams

kam bloga naujiena — vėl pabrango alyva ir gaza, po 2 centus už galloną, o šekančio mėnesio bėgyje dar numatoma kainos pakėlimas.

Energijos Ministeris Donald Macdonald ryšium su galimu alyvos trūku-

mu, užgarrantavo, kad Vyriausybė dės visas pastangas, kad būtų išvengta krizė.

PARDUOS KVIEČIŲ

Ottawoje pasirašyta sutartis tarp Pakistano ir Kanados, pagal kurią Pakistanui bus parduota kviečių už 51 mil. dolerių, kas sudarys 9 mil. bušelių. Pristatymas prasidės šį mėnesį.

Ministeris Kanados kviečių reikalams Otto Lang pranešė, kad Kinijos vyriausybė perka iki 224 milijonų bušelių kviečių trijų ateinančių metų bėgyje. Šių dienų kainomis — apie vieno bilijono dolerių vertės.

NEAIŠKUS JUOSTELIŲ LIKIMAS

Nagrinėjant Baltųjų Rūmų juostelių išdavimo

bylą, telame paaikškėjo, kad prezidento Niksono nurodymu apie 30 juostelių buvo išimta iš Baltųjų Rūmų specialaus seifo ir kurios atgal jau nebebuvo gražintos. Vienoje iš dingusių juostelių buvo įrašyta prezidento Niksono pokalbis su John Dean o kitoje jo telefoninis pasikalbėjimas su John Mitchell, (buvusiu Niksono rinkimų kompanijos vadovu) tuoj po Watergate bylos iškėlimo.

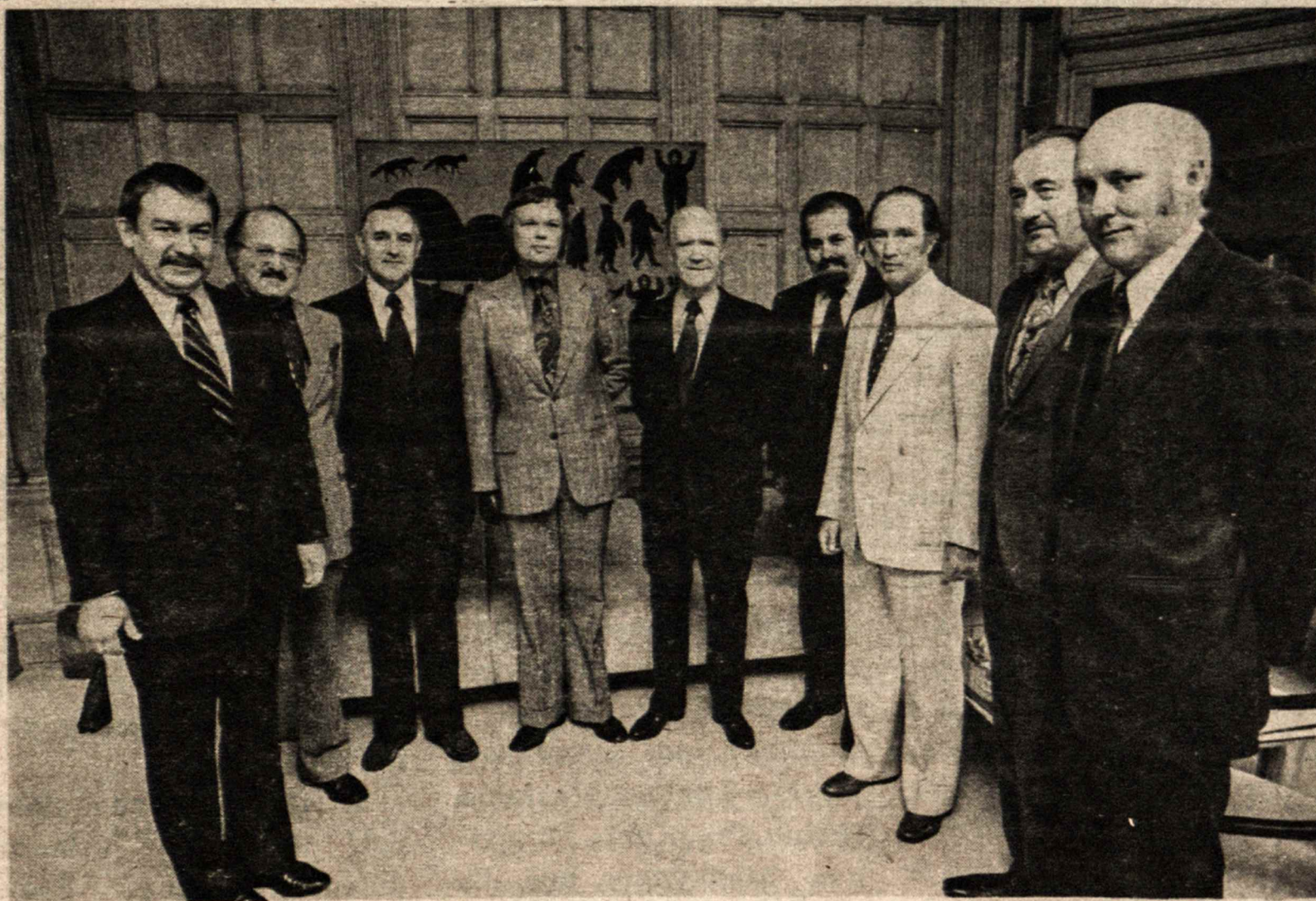
KISSINGERIS GAVO NOBELIO PREMIJĄ

JAV sekretorius H. Kissingeris yra 1973 m. Nobelio premijos laureatas už jo nuopelnus tarpininkaujant Vietnamo karužbaigime. Už tą patį Nobelio premija šiais metais paskirta ir Šiaurės Vietnamo Politbiūro nariui Le Duc Tho. Buvo nominuoti 47 asmenys Nobelio premijai, jų tarpe ir Prezidentas Niksonas.

Literatūros srityje premiją gavo Australijos novelistas Patrick White, kurio paskutinioji novelė vadinasi "Vėtroš akis".

JAN PALACH NEUŽMIRŠTAS

Vėlinių dieną Prahoje šimtai žmonių lankė buvusį kapą Čekoslovakų tautos didvyrio Jan Palach, kuris 1969 m. susidegino, protestuodamas prieš Sovietų invaziją. Komunistai, gerai žinodami, kad žmonės ir vėl atiduos pagarbą savo kovotojui už laisvę, prieš Visų šventųjų šventę iškasė jo karstą ir išgabeno nežinoma kryptimi. Bet jie nežinojo, kad niekada nelšplės iš žmonių širdžių dėkingumo jausmo tiems, kurie kovoja prieš jų tironiją.

PABALTIEČIŲ DELEGACIJA PAS MINISTERIŲ PIRMININKĄ

Šeši pabaltiečių atstovai 1973 m. spalio mėn. 23 d. buvo priimti Kanados Ministerio Pirmininko P. E. Trudeau, Užsienio Reikalų Ministerio M. Sharp ir Daugiau kultūrinių Reikalų Ministerio S. Haidašz. Priėmime dalyvavo ir premjero principinis sekretorius M. O'Connell / buvęs Darbo Ministeris /. Priėmimas įvyko Ottawoje, premjero kabinete Parlamento Rūmuose. Pabaltiečius atstovavo Baltų Federacijos Kanadoje ir Latvių Valdybos Pirmininkas T. Kronbergs, ir atstovas V. Liepiņš, Estų Krašto Valdybos Pirmininkas H. Lupp ir atstovas G. Kahar, KLB Krašto Valdybos Pirmininkas Eug. Čuplinskas ir Vicepirmininkas J. R. Simanavičius / kurie stovi iš dešinės prie min. Trudeau /.

Daugiausiai kalbėtasi klausimais susijusiais su dabar vykstančia Europos Saugumo Konferencija ir Kanados valdžios pažiūra į Pabaltijo valstybių okupaciją. Ministeris Pirmininkas labai aktyviai įdomavosi Pabaltijo problemomis, delegacijos pristatytus klausimus nuodugniai diskutavo, reikalui esant talkon pasikviedamas Užsienio Reikalų Ministerį.

Delegacija buvo užtikrinta, kad Kanada nesutiks su jokių valstybinių sienų Europoje legalizavimu, kad ir toliau laikysis Pabaltijo aneksacijos nepripažinimo politikos. Kadangi Europos Saugumo Konferencijos nutarimai turi būti vienbalsiai ir kadangi ir daugiau valstybių šiais klausimais tikriausiai turi vienodą nuomonę su Kanada, nėra galimybės, kad esamos de facto sienos būtų legalizuotos.

Nors priėmimui buvo numatyta 45 min., jis užtruko pusantros valandos. Lietuvių atstovai priėmimo dalyviams įteikė po naująją B. Kaslo knygą "U. S. Š. R. — German Aggression against Lithuania" su atitinkamais įrašais. KLB Krašto Valdyba

PO VĒLINIŲ VAKARO

"Gyvenimas yra scena, kurioje nuolatos vaidinamas tikrai vienas spektaklis, būtent, ATISISVEIKINIMAS." Taip, maždaug vienoje savo elegijų yra pasisakęs vokiečių poetas Rainer Maria Rilke. Iš tiesų, atrodo lyg taip ir būtų. Visa praeina. Rytdienos nėra. Viskas yra tik dabar ir vakar. Ir mes, patys tobuliausiai Kūrėjo tvariniai, esame taip pat praeinantys. Visa šioje žemėje yra vienkartiška, bet ir visa tėra vieną kartą. Nėra nei vienos smėlio kruopelės, nei vienos sniegės panašios į kitą, kiekvienas mūsų yra unikumas, bet visi mes praeiname. Gimimas ir mirtis mūsų buityje yra dvi neatskiriamos sėserys. Ir taip - gyvybės paslaptis ir mirties paslaptis žmogų neramina ir domina amžių amžius. Nuolat ir nuolat klausiamės kodėl gyvename, kokia prasmė mūsų žemiškosios kelionės, kokia tos kelionės pradžia ir pabaiga ir kas laukia mūsų po jos.

Atsakymų yra taip pat be galo daug. Galima būtų teigti, kad atsakymų yra tiek, kiek žmonių. Nes atsakyti savo gyvenimo prasmę turime tik mes patys, ir tikrai mes patys, nes niekas kitas nei gali gyventi už mus, nei numirti už mus. **MIRTIS YRA PATS ASMENIŠKIAUSIAS MŪSŲ IŠGYVENIMAS.** Ją pasitinkame akis į akį patys vieni, be palydovų, be tarpininkų. Taip atrodo, žmogiškomis

akimis žvelgiant, mirtis. Mes labai gerai jaučiame, kad kasdien neišvengiamai artėjame prie savo nuosavos mirties. Mūsų mirtis nuolat laukia mūsų. Galime sakyti, kad ji noksta mummyse, tarytum kažkoks nepažįstamas vaisius, koleli telieka viena mirtis. Ir mes sakome dažnai: toks yra gyvenimas. Argi, iš tiesų toks? Argi Vėlinės, kurių metu prisimename visus mirusiųosius, tėra mirties šventė? Anglų kalba ji vadinama **VISŲ SIELŲ DIENA.** Ir žodis Vėlinės kilęs iš žodžio vėlė. Reiškia, kažkas lieka po mūsų mirties. Reiškia, yra kažkas daugiau negu mūsų kūnas. Reiškia, mirtis nėra visagalė ir mes neišnykstame be ženklo. Tie, kurie tiki Evangelija, kuriems Naujasis Įstatymas yra daugiau negu išmintingo žmogaus (ar pranašo) pasisakymai, tiki ir prisikėlimu. Prisikėlimas yra mirties pergailės liudijimas. Nėra amžinos mirties, yra amžinas gyvenimas. Gal tada galėtume sakyti, kad gyvenimas nėra scena, kurioje nuolat vaidinamas atsivėlkinimas, bet kurioje nuolat liudijamas žmogaus nepraeinamumas. Nėra mūsų, bet mes liekame. Kaip tikrai todėl, kad žmogus toks trapus, jis vienintelis turi tai, kas niekad nežūna, kas niekad nepraeina. Ne vien todėl, kad Kristus buvo ir žmogus ir Dievo Sūnus, bet ir todėl, kad visa, ką šioje žemėje darome, vienokiu

ar kitokiu būdu, išlieka. Ne vien žmonių kuryba, atšlekimai, miestai ir civilizacijos, bet daug labiau papragto ir nuslėmtinuso žmogaus ranka, ištiesta pagalbos reikalingam, atidarytos durys benamiui, paguodos žodis tartas neviltyje paskendusiam, atvira širdis tiesos ieškančiam. Visa tai lieka. Visa tai yra žmonijos istorija - nesvarbu ar užrašyta mūsų knygose ar neužrašyta. Visa tai betgi užrašyta knygose, kurių nematome, bet kurios egzistuoja. Niekas šioje žemėje, o taip pat visam kosmose, neatsitinka be Kūrėjo valios ir žinios. Nesvarbu kuriuo vardu pavadinsime tą neįsėjamą ir neaprepiamą Galią, gillai širdyje mes jaučiame, kad ji turėjo būti visko, t.y. ir mūsų pačių, pradžia ir prasmė. Mes, iš tiesų, tesame maža dalelytė neaprepiamos **VISATOS.** Mums neaprepiamos, nes mes esame mirtingi. Tikrai mums mirtis dažnai atrodo didelė skriauda, neteisybė, nelaimė, nes mes matome tikrai karsto duobę. Mūsų perspektyva yra apgailėtina mažytė. Ir tikrai tada, kai suprantame, kad mes kiekvienas paskirai nesame nei visatos ašis, nei centras, apie kuri visą turi sukintis, tikrai tada mes pradedame suprasti, kad mirtis nėra mūsų gyvenimo pabaiga, bet susitikimas su amžinąja mįsle, kurios atsakymą nežino Tas, Kuris žino visus atsakymus, nes Jis yra visko pradžia. Daug kartų esu girdėjęs pasakymą, ir jis man atrodė be galo kartus: "Viešpats davė, Viešpats atėmė, tebūna pagarbintas Viešpa-

TORONTO LIETUVIŲ KAPINIŲ DALIS (priekyje iš kairės montrealiečio Prano Voroninkaičio ankapis.

ties vardas". Mes esame tik žmonės. Mes norime tikrai gauti. Mes nenorime nieko atiduoti. Labiausiai, savęs. Vėlinės gi primena, kad ir gyvybė mums buvo duota ne mūsų pačių. Palikdami šią žemę, mes turime atiduoti viską, viską iki paskutinio trupinio, nes mes ateiname ir išeiname iš čia be nieko, kas mūsų. Mes tikrai gražiname viską, ką gavome ir gražiname nuolankiai, kaip dera tiems, kurie žino, kad į anapus aleko nepasilsime su savim. Mirtis yra vienintelė pati tikriausia valanda mūsų gyvenime. Esame laisvi tikėti ir amžinąją mirtį ir amžinąjį gyvenimą: esame laisvi tikėti beprasmybę ir prasmę; esame laisvi tikėti atsitiktinumu ir Kū-

rėjo planu. Toji laisvė padaro mirtį skaudžią. Bet tikrai tiems, kurie teigia, kad tebuvo mitas apie **DIEVĄ - ŽMOGŲ, Dievą - Žmogų,** kuris buvo miręs, bet kėlėsi ir nugalėjo mirtį. Tiems, kurie tiki prisikėlimu, mirtis tėra nuolankaus ir ramaus keleivio grįžimas į Pradžią, į namus, iš kurių jis buvo tik laikinai išėjęs. Todėl šį Vėlinių vakarą laimingi tie, kurie kartu su evangelistu Jonu gillai širdyje tikėti ir kartoti tai, ką yra pasakęs Kristus: "Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, kas klaus mane žodžio ir tikl tam, kuris yra manęs siuntęs, tasai turi amžinąjį gyvenimą ir neina į telsmą, bet iš mirties pereina į gyvenimą". **Henrikas Nagys**

Nepriklausoma Lietuva

"Lietuvos išlaisvinimui! Už ištikimybę Kanadai!"
"Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!"
"For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!"

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbiu ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir laisvomi redakcijos nuostatais. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

Didžiai gerbiamas Pone Redaktoriau, Manau, kad per redakcijos neapsižiūrėjimą "NL" Nr. 38/2064/IX.19 d. yra tilpęs rašinys antrašte "LIETUVOS DIDIKAI - BAJORAI" visiškos nemokšos pasirašytas, tikra istorijos parodija. Ten visos sąvokos supainotos, faktai sumaišyti,

istoriniai vardai sudarkyti - taip, kad net neįmanoma nieko atitaisinėti. Tenka tik apgailėstauti, kad toks jovalas yra patekęs į spaudą; klaidins skaitytojus ir duos progos plktos valios žmonėms kaltinti garbingą, taip ilgai gražiai išėjusių visuomenel tarnavusių leidinių - žemu lygiu. De-

ja, ilks toks nemalonas dokumentas. Prašau priimti mano geriausius linkėjimus. Su pagarba, **Dr. V. Šruoglenė**

Dėjojame gerbiamai istorikei Dr. Vandai Šruogienei už svarbias pastabas. Tikimės, kad jos paskatins ne tik lituanistikos studentus, bet ir lituanistines institucijas iriezdiau sukliėti atsakingesniam darbui. NL.

BALTIJOS JŪRA PAVOJUJE

Višame pasaulyje, o ypatingai pramoniniuose kraštuose reiškiamas didelis rūpestis sugadintos gamtos ir vandenių atnaujinimu. Žinovų nuomone, vienu labiausiai užterštu vandenį plotu, nelyg Amerikos Didieji ežerai, yra mūsų Baltijos jūra.

Suprantama, kad pokaryje skandinavamis keleariopai išplėtus pramonę, bei kitoje Baltijos pušėje spartėjanti industrizacija negalėjo palikti savo švaros, kai gamtos apauga nei vakarų demokratijų, nei komunistų valdžiomis rimtai neatėjo į galvą iki liepto galą pasirodė perarti.

Šiuo metu Baltijai mažiau greičiau su pramoninėmis liekanomis atplukdomi nuodingi chemikalai, negu taip vadinamo "nekalto" maištingo medžiagos, išsiskiriančios iš namų apyvokoje bei pramonėje vis daugiau naudojamų detergentų. Taip pat prisideda ir kanalizacija, bei nuo laukų plaunamo mineralinės trašos.

Maištingų priemašų gausėjimas, bendrai, sukelia nepageidaujamus pasikeitimus jūroje. Atmatų maištingumas išaugino išties mažų, vandens paviršiuje plūduruojančių, algų masyvus. Algų augimas netik užteršia žmonių maudynes, bet, svarbiausia, keičia sudėtį jūros gelmėse, kur po gana gėlaus vandens, laikosi druskingesnės, taigi ir sunkesnės vanduo iš Šiaurės jūros. Užaugusios ir mirusios algos skęsta į gilesnius klodus, kur pūdamos sunaudoja ir taip jau skystą, gyvybei reikalingą, deguonį. Pūvimo ir kalkėjimo procesas nuodija jūros gelmes, jas paverdamas į tikrą gyvybės dykumą. Tokios dykumos pradėjo atsirasti praėjusio dešimtmetyje ir dabar jau apima tūkstančius kvadratinų kilometrų.

Padėtis rimtai grėšia žvejybai, kadangi kaimurių žuvų, kaip menkių, veisimosi plotai kas kartą siaurėja. Net ir mūsų prisimenamus vėžiukus švedai

turi importuoti iš Turkijos (!), nes savųjų jau mažai ir tie nesveiki.

Kai bus pastatytos dabar projektuojamos branduolinės jėgainės, kurios atšaldymui sunaudoja milžiniškus kiekius vandens, Baltijos temperatūra neišvengiamai pakils. Ką nors dėl to padaryti yra sunku. Yra manančių, kad vienintele išėjimi lieka tarp Danijos ir Švedijos esančios Katergato sąsiaurio pagilinimas taip, kad Baltijos vandens pakeitimas šaltu Šiaurės jūros vandeniu padidėtų. Tačiau, vykstantis vidurio jūros suvandeninimas žymiai keistų ir visą Baltijos augmenijos — gyvūnijos pobūdį.

Ištikrųjų, palaipsniui Baltijos vandenynėjimas, tai yra, persilėmimas vandenynų charakteristikomis, mokslininkų buvo stebėtas nuo pat mūsų šimtmečio pradžios. Yra buvę net utopinių projektų Baltijos temperatūrą pakelti dirbtinai. Buvo planuojama ties trim Katergato sąsiauriais Baltiją nuo Šiaurės jūros atskirti didžiuliais vartais, kurie praleistų gėlo Baltijos vandens perteklių, bet pristabdytų šalto Šiaurės jūros vandens įplauką. Taip pakėlus Baltijos jūros temperatūrą, projekto sumanytojai tikėjosi pakrančių sodų plotus nukelti toliau į šiaurę, iki Suomijos pietinių pakrančių. Taipogi ir maudymosi sezonas būtų pratęstas.

Visgi, tokio projekto įgyvendinimas gali atelti visai neužilgo ir prieš žmogaus norus, ir nelauktomis priemonėmis. Deja, aukštesnė vandens temperatūra sparčiai augintų jūros "gėlynus" — augalinio planktono masyvus, kas, žinoma, vėstų į Baltijos jūros gelmių mirtį.

Tęsiantis ir dar aštrėjant dabartinėms sąlygoms, visą Baltiją netrukur pavirs į negyvąją jūrą, nors tik nedaugelis jūros mokslininkų reiškia tokį pesimizmą. Kiti tikisi, kad ieškant ir bus surasti veiksmingi ir nepavojingi būdai sustabdyti

TAIP MIRSTA BALTIJA - iš "Polen" žurnalo

Š. A. LIETUVIŲ FIZINIO AUKLĖJIMO IR SPORTO SĄJUNGA VISUOTINIS SUVAŽIAVIMAS IR VYKDOMŲJŲ ORGANŲ RINKIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvos Fizinio Auklėjimo ir sporto Sąjungos atstovų metinis suvažiavimas šaukiama 1973 m. lapkričio mėn. 24-25 d. d. Chicagoje. Data ir vieta yra aptarta ir svarstyta su daugeliu sporto klubų ir visa eile asmenų. Data ir vieta nebus keičiama, todėl prašome visus rezervuoti laiką šiam savaitgaliui ir dalyvauti.

ir pašalinti jūros "žydėjimą", bei atgyvinti jūros gelmes.

Pastangas, atrodo dabar rimtas, deda visos Baltijos pakrančių valstybės, neišskiriant nei sovietų. Baltijos atnaujinimo klausimu jau įvyko kelios tarpvalstybinės konferencijos, atslektas ir susitarimas išlaikyti jūros natūralų būvį. Tačiau ar ir Baltijos erdvėje, kaip ir visame pasaulyje, nenustelbs žmogaus trumparegiškumas bei, sovietų ir lenkų atveju, totalitaristinė biurokratija?

suvažiavimo metu bus pravesta ŠALFASŠ-gos vykdomųjų organų rinkimai ir patiekti išsamūs pranešimai liečiantieji išvyką į Europą.

Remiantis ŠALFASŠ-gos statusu, dabartinės Centro Valdybos, Revizijos Komisijos ir Garbės Telėmo kadencijos baigiamai šių metų gale. Centro Valdyba Garbės Telėmo sutikimu skelbia ŠALFASŠ-gos Centro Valdybos, Revizijos Komisijos ir Garbės Telėmo rinkimus, visuotino suvažiavimo metu, Chicagoje 1973 m. II. 24-25 d. d.

a. Pagal ŠALFASŠ-gos Statutą, vykdomųjų organų kandidatai gali būti kiekvienas sportinės draugmės nuostatomis nenušienę narys, atlikęs 1973 m. ŠALFASŠ-gos metinės registracijos prievolę ir nejaunesnis kaip 21 metų amžiaus.

b. Balgavime turi teisę dalyvauti visi ŠALFASŠ-gos klubai bei sportiniai vienetai, atlikę 1973 m. metinę klubinę registraciją.

Balgų kontingentas klubams nustatomas pagal 1973 m. registruotų narių skaičių.

c. Pasikrošose vietovėse suformuoti kandidatų sąrašus iniciatyvos gali imtis: sporto klubai, centro valdyba, sporto apygarda, garbės telėmas, neorganizuotos telėtų rinkėjų grupės, surinkusios nemažiau kaip 10 rinkėjų parašų savo siūlomam kandidatui ar kandidatų grupei paremti.

d. Kiekvienai vietovei reikalinga bent 5 kandidatai.

e. Kiekvienas kandidatas, nedalyvaujantis suvažiavime, turi duoti raštišką sutikimą būti renkamu.

f. Visi kandidatų sąrašai pristatomi suvažiavime. Sąrašas, gavęs antrą vietą, balgų dauguma, sudaro Revizijos Komisiją.

Paštaba: suvažiavime vykdomųjų organų rinkimas yra telėtas, remiantis statuto papildymu, 1971 m. gruodžio mėn. 11-12 d. d., visuotino suvažiavimo metu.

Centro Valdyba

ALT Informacija

ALT SUVAŽIAVIMAS
Amerikos Lietuvių Taryboje 33-ais metinis suvažiavimas įvyko š. m. lapkričio mėn. 17 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto, Sheraton—Midway Motor Inn patalpoje, 5400 South Cicero Avenue, Chicago, Illinois, 60638.

Suvažiavimo išvakarėse, lapkričio mėn. 16 d., nuo 7 val. vakaro ligi 10 val. vakaro, įvyko atėtovų ir svečių priėmimas ir suapibūtinimas.

Iškilmingo šv. mišios įvyko lapkričio mėn. 18 d., 10 val. ryto šv. Kryžiaus parapijoje ir Lietuvių Evangelikų parapijų bažnyčiose.

Bendro Pabaltiečių Komiteto pastangomis yra gauta specialus finansavimas, kad per Radio Liberty, kas savaitę, būtų perduotos programos lietuvių, latvių ir estų kalbose. Tokių programų pradžia numatyta 1974 m. pavasarį. 1975 m. numatyta gauti pilną finansavimą šių programų veiklai.

Amerikos Lietuvių Taryba šiam reikalui suruošė didelį vaidmenį, kontaktuodama senatorių Percy ir su jo pagalba gaudama sutikimą Bendro Pabaltiečių Komiteto atstovams iškelti pabaltiečių informacijos klausimą Užsienio Reikalų Komitete.

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, kreipėsi į JAV senatorius ir kongresmanus, prašant jų paramos senatoriaus Jackson rezoliucijai, kad nebūtų padidinta prekyba su sovietų Sąjunga tol, kol žmonėms nebus leidžiama laisvai emigruoti iš sovietų Sąjungos.

Kongresmanai Robert J. Huber ir Frank Annunzio ir Speaker of the House, Carl Albert atėluntė savo pritarimu remti sen. Jacksono rezoliuciją. Taip pat, sen. Jackson atėluntė dr. Bobeliui laišką, dėkojant už ALT-os stiprią paramą jo rezoliucijai.

Kongresmanas Edward J. Derwinski, atėllepdamas į ALT pirmininko,

dr. Kazio Bobelio laišką prašant paramos senatoriaus Jackson rezoliucijai nedidinti prekybą su sovietų Sąjunga tol, kol nebus leidžiama laisvai emigruoti iš Sovietų Sąjungos, viešai perėkaitė šį laišką Atėtovų Rūmuose ir įtraukė į spalio 12 d. Congressional Record. Kongresmanas Derwinski gerai supranta pavergtų tautų problema ir visada stipriai kovoja už visų žmonių teises.

Taip pat, būsimasis viceprezidentas, Gerald R. Ford, atėluntė dr. Bobeliui laišką sen. Jackson rezoliucijos reikalui, kuriame jis prižada rūpestingai apėvarėtyti šį reikalą. Kongresmanas Ford pritaria, kad kiekvienas sovietų sąjungos pilietis turėtų turėti teisę laisvai emigruoti be aukštų mokesčių pareikalavimo, kuriuos kongresmanas Ford smerkia kaip išpirkimus.

KONSULŲ DRAUGIJOS SUŠIRINKIMAS

Spalio 23 d. Columbo Klube įvyko New Yorko svetimų Valstybių Konsulų Draugijos narių susirinkimas ir užkandžiai. Buvo renkama nauja Draugijos valdyba. Europos valstybių konsulų grupė pasiūlius, pirmininku buvo išrinktas Vakarų Vokietijos generalinis konsulas grafas Harald von Posadowsky - Wehner. Užkandžiuose ir rinkimuose taipgi dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

DIPLOMATŲ PRIĖMIMAS

Spalio 24 d. New Yorko Miesto burmistras J. V. Lindsay su ponija suruošė savo rezidencijoje Gracie Mansion priėmimą sveitimų valstybių ambasadorių prie Jungtinių Tautų ir generalinių konsulų garbei. Priėmime dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis su ponija.

PARK LITHUANIA - PARKAS LIETUVA TORONTE. Stovi iš kairės B. Saplys, K. Rusinas, D. Keršienė, S. Jokubaitis ir A. Puteris (KLB Toronto apyl. pirm.)
Nuotrauka M. Rusino

PARKAS LIETUVA

(PARK LITHUANIA)

Torontiečio lietuvio visuomenininko ir gabaus organizatoriaus stačio JOKUBAIČIO inicityva, bei ilgų pastangų ir asmeniškų pažinčių dėka, šiandien Toronto lietuviai gali pasidžiaugti, nes turi savo parką, pavadintą "PARK LITHUANIA". S. Jokubaičio sumanymui daugelis pritarė ir tuojau buvo sudarytas, iš įvairių organizacijų atėtovų, komitetas į kurį įėjo: K. Rusinas, D. Keršienė, B. Saplys, J. Karpiš, -tuometinis bendruomenės pirm. ir S. Jokubaitis, šio komiteto pirmininkas. Beto, kaip teisingai patraėjas, buvo pakviestas adv. H. Steponaitis.

Parašius Toronto lietuvių bendruomenės vardu raštą, Toronto miesto parkų departamentui, kurį pasirašė ankėčiau išvardinti komiteto nariai, daug kartų reikėjo vaikėioti į miesto valdybos posėdžius bei pas įvairius pareigūnus iki 1973 m. liepos mėn. 18 d. Toronto miesto taryba savo posėdyje patvirtino lietuviams parką. Netoli naujų Toronto Lietuvių Namų, vienas iš esančių parkų buvo pavadintas PARK LITHUANIA vardu. Kad Toronto lietuviams būtų pasikirtas parkas - šiame reikale daug prisidėjo miesto tarybos nariai: Aldermanai;

p. Boytchuk, p. Negridge, p. Pičiniņi ir kiti. Už tai jiems priklausomų mūsų visų didelė padėka. Oficialus Park Lithuania atidarymas įvyko š. m. spalio mėn. 27 d., dalyvaujant keliems šimtams mūsų tautiečių lietuvių, bendruomenės valdybai, šeštadieninės lietuvių mokyklos mokiniams, uniformuotiems šauliams, organizacijų atėtovams ir Toronto miesto vald. atėtovui Ponui Wm. Boytchuk. Buvo pasakyta kalbų ir sugiedoti Kanados ir Lietuvos gimnai. Atidarymo iškilmėms vadovavo tautiniai rūbais pasipuošusi "Mūsų Vilnius" panelė Jūratė Kobelėskytė.

P. Gulbinas

S. Jokubaičio kalba, pasakyta parko atidarymo proga

Mieli Toronto Lietuviai, Man labai malonu, kad mano idėja, turėti Toronto lietuviams parką, šiandien yra tapusi realybe.

1972 m. spalio mėn. 27 d., tai yra lygiai prieš metus laiko, buvo parašytas raštą Toronto miesto parkų departamento aldermanui p. H. Brown. Rašte pažymint, kad 1972 metai lietuvių kolonijai Toronte yra reikšmingi savo 25 m. sukaktimi nuo pokario emigracijos lietuvių iškūrimo Toronte, ypač šiame High Park rajone, kuriame gyvena

Toronto lietuvių dauguma ir yra iškūręs lietuvišką kultūrinį centrą - Toronto Lietuvių Namai. Ta sukaktį atžymint, prašome pasikirti lietuviams parką.

Šiandien t. y. spalio mėn. 27 d. jau švenčiame PARKO LIETUVA - PARK LITHUANIA atidarymą. Oficialiai miešto tarybą šį parką lietuviams patvirtino š. m. liepos mėn. 18 d. Po to dar buvo iškilę įvairių opozicionierių reikalavimai, kad šio parko pavadinimo lietuviams nepakeistų. Dėka pažinčių ir lietuvių draugų miesto valdyboje, kaip aldermanas Boytchuk, Negridge, Pičiniņi ir kiti, kurie yra miesto tarybos nariai, galutinai nusprendė ir šio parko pavadinimą "PARK LITHUANIA" paliko mum.

Aš manau, kad netik mum čia susirinkusiem, bet ir visiem Toronto lietuviams yra malonu jog mūsų tėvynės Lietuvos vardas yra įrašytas netik šioje lentoje, bet ir Toronto miesto registracijos knygoje.

Šia proga dėkoju parko komiteto nariams: p. K. Rusinui, p. D. Keršienėi, p. B. Sapliui ir adv. p. H. Steponaičiui už patarimus ir malonų bendrą darbą. Didžiausia padėka priklausomai šio distrikto nuoširdžiam lietuvių draugui p. Wm. Boytchuk.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

"Nieką nereikškin tautos teisė, jeigu jos neparemia tautos kulavijas".

DVIDEŠIMT AŠTUONIŲ METŲ VAISIAI

Šiurintį tokį nepaauštą lenkų gyvenimą, sunku atskratyti įspūdžio, kad valstybinio režimo laimėjimai tėra vidutiniški. Lenkija, pagal savo gyventojų skaičių, yra geriausiai gamtos turtais apdovanota valstybė Europoje. Kiekvienas lenkas turi daugiau dirbamos žemės negu vokiečiai, anglai, italai ar net prancūzai. Bet maisto jam tik užtenka. Pagrindinį sunkumą sudaro darbininkų stoka kaime. Darbo našumui esant nepakankamam, pramonė nuolat traukia žmones iš kaimo. Kaimiečių nuosimtis, palyginant su prieškariniais laikais, sumažėjo beveik per pusę: buvo 60, beliko 32. Darbo mechanizavimas tebėra silpnas, ypač kad ūkiai maži, labiausiai vidurio Lenkijoje. Valstybė smarkiai klišasi į ūkių tvarkymą ir negalinčius apsidirbti ūkininkus apkrauna pabaudomis už darbų suvėlinimą. Varšuvoje trūksta vaisių, bet apylinkėse nėra kam juos skinti.

Daug ūkininkų mielai atskratyti savo ūkių, bet niekas neskuba juos pirkti. Į sunkumus pakliuvusius ūkius perima valstybė. Bet tai ūkio problemų neišsprendžia. Taip pamažu vyksta kolektyvizacija be prievartos. Valstybiniai ūkiai, kartu su kooperatyviniais, kurių nedaug, sudaro 16 nuosimčių viso žemės ploto, bet gamyba tešiekianti 13 nuosimčių. Žmonių įsitikinimu, jie beveik visi dirba su nuostoliais.

Gražiai apdovanota Lenkija yra ir požemio turtais. Jos anglų kiekiai siekia du trečdaliu V. Vokietijos kiekį, bet pagamina ji anglies žymiai daugiau negu Vokietija. Rūdosi jį teiškasa trečdaliu Vokietijos kiekio ir gamyba paskutiniams metais smarkiai sumažėjo. Taigi, reikia manyti, daug lenkų anglies išvažiuoja į Ukrainos rūdosi kasyklas,

kurioms anksčiau buvo matinamos Sibiro anglimis.

NESEKMĖS PRIEŽASTYS

Kodėl tokioj turtais apdovanotoj valstybėj gyvenimo lygis tėra vidutiniškas? Žmonės tai įvairiai aiškina. Vienas išvežama į Rusiją, koki vieni. Kiti ieško priežastį pačioj ūkinėj sistemoj. Anot jų, niekas nedirba! Tikrai dirbti žmonės nepradeda tikta! grįžę namo. Darbininkų trūksta. Jų darbo nenašumas padidina tą trukumą. Tinginio negalima pabaityti pašalinimu iš pareigų: jis tuojau bus priimtas kitur su aukštesniu atlyginimu. Spragas užpildo ir kaimo atėję ūkininkų vaikai, o tai didina žmonių trukumą ūkio darbuose. Kur trumpa, ten trūksta.

Ar tie nesklaidumai lenkuose kelia nerimą? Visai ne! Jie prie to pripratę. Tų trukumų jie beveik nepastebi, kaip ir mes nepastebim savųjų. Aplamai imant, jie pilni pasitikėjimo ateitimi. Gal ir nebe pagrindo. Tas gyvenimas yra lėtas ir kiek sutingęs. Bet kodėl žmonės turėtų visur ir visada skubėti?

MISLINGOJI LENKIJA

Kai lėktuvas pakilo Varšuvos aerodrome kelionėn į Kopenhagą, Lenkijoje mielė manyje tebekėlė susimąstymą.

Koks keistas tos tautos likimas! Ji sudaro priešingybę. Per amžius buvo žemyno valstybė, tik laikas nuo laiko prisiskverbdama iki Baltijos, Lenkija dabar plačiai atsišrėmė į jūrą. Prieš šį karą, dviejų koridorijų dėka, ji buvo panaši į savo erelį išskėstais sparnais. Dabar ji sudaro tvarkingą geometrinį pavidalį. Europos istorijoje negirdėtas atvejis: lenkų apgyventas plotas stalga padidėjo visu trečdaliu. Likimas šį kartą lenkams davė daugiau, negu jie svajoto. Likimas ar didelį užsimojimą? Bet vis tiek, ji kartu įsigijo ir nerimą dėl ateities. Jie tapo priversti ieškoti nuolatinės Rusijos globos.

Lenkija visados gyvena netvarkoj. Čia sugriūdama, čia vėl susilūpydama. Dabar ji tapo smarkiai centralistinė valstybė, apvaldžiusi naujasias teritorijas, stekianti tvarkyti iki smulkmenų žemę, požemį, žmogaus darbą, jo gyvenimą ir, kiek tai įmanoma, jo mintis. Kuriant šią be galo sudėtingą santvarką, lenkų visuomenė vėl mušasi į kitą priešingumą: visada atsirngai degusi visokiomis idėjomis, ji dabar nedegana niekuo, nesidomi niekuo. Didžiulame valstybės aparate žmogus užsiima tik savo mažaisiais kasdieniniais reikalais.

Lėktuvas nusileido Kopenhagoj. Užuot visus palikusi 4 valandas laukti aerodrome, kompanija mus vežioja po miestą ir vaišina pietumis.

Visur rūstus protestantiškas stilius. Danai irgi gyvena didelės praeties prisiminimais, kaip ir mes. Istorijs ir jų vaidmenį sumažino. Bet žemės gėrybės kraunasi kalnais: aukšto vaisių krūvos, prekės, nesutildamos viduje, veržiasi į gatvę. Dar mane tebeveikia skurdoko lenkų gyvenimo įspūdžiai, o čia aš jaučiuosi jau mūsų aplinkoj: masyvūs krautuvių fasadai, didingos kompanijų įstaigos. Ir čia žmogus, nors mažesniu mastu negu Amerikoj, stengiasi išsikovoti kuo daugiausia victos savo pasaulyje. Tat dirba, skuba, vis įtemptas, kol išviršta iš klumpių nuo širdies smūgio. (B.d.)

Šio straipsnio autorius, kurėjas savanoris Konstantinas Petrauskas, jo pastangomis įsteigtame BLKM karniniame skyriuje. Sienose matome paveikslus pirmųjų savanorių. Nuotrauka Jurgio Kasakaičio

Šviesaus atminimo nuosirdus kūrėjų—savanorių bičiulis prelatas Mykolas Krupavičius, 1969 m. lapkričio 22 d. laiške Chicagoje gyvenantiems kūrėjams—savanoriams/valdybai/rašė:—"Prisimenu tuos laikus, kai didvyriškai gynėt savo tėvynę nuo priešų ir apgynę, sudarėt sąlygas nepriklausomai Lietuviai kurti. Jei čia Jūs žmonės ir pamiršta ir neteikia reikiamos pagarbos, tai istorijs tikrai nepamirš ir įvertins. Nebūtų Jūsų, nebūtų ir nepriklausomos Lietuvos".

Taip, nepriklausoma Lietuva buvo paskelbta žodžiu, išreikštu raštu—aktu, bet tą paskelbimą įgyvendinti reikėjo dar ginklo kovos ir savanorių kraujo aukos. Tikrosios ginklo kovos ir pirmosios ant tėvynės laisvės aukuro kraujo ir gyvybių aukos Lietuvos sūnų—savanorių sudėtos 1919 metų pradžioje. Buvusios pavergtos ir ilgai slopintos Lietuvos tautos sąmonėje jau buvo prabudęs laisvės ilgėsys ir ryžtas gyventi savo tautos laisvei ir, reikalui ištikus, už ją kovoti ir kovoje dėl jos mirti. Nelygioje kovoje su bolševikais žuvo: vasario 8 d. Kėdainių apylinkėje, būrininkas Povilas LUKŠYS, vasario 13 d. Alytuje, I-mojo pulko vadas, k—kas Antanas JUOZAPAVIČIUS, vasario 10-13 d. prie Jlezno-18-ka savanorių, kovo 18 d. Kaune, tarnybos pošte, demo-

ralizuotų vokiečių karių—partakų užatakuota, kovodama, kaip ir kiti, garbingai žuvo eilinis Pranas FIMUTIS ir vėliau daug kitų. Tie mūsų tautos karžygiai, tik pasukbomis pamokyti šauti, menkai ginkluoti, išėjo į žygį ir kovoje prašoka visas galimas žmogaus jėgas.

Dar 1918 m. balandžio—spalio mėn., taigi, anksčiau prieš vyriausybę atsisaukimą "Lietuvos Pilečių", paraginantį pastoti priešui, beklveržiančiam į Tėvynę, kelią, iš Vilniuje tuomet leisto "Lietuvos Aido" sužinoję apie Lietuvos Tarybos projektavimą atkurti Lietuvos kariuomenę, entuziausiai jaunuoliai pradėjo rinktis o s t i n e j e ir registruotis savanoriais būsimon Lietuvos kariuomenėn. Spalio 11 d. Vilniuje jau buvokeliolika savanorių, kurie sekančią dieną, pirmą kartą po virš 120 nelaisvės metų, bendrai sugiedojo tautos himną. Lapkričio I-mą dieną, karininkui Grigaliūnui—Glovackiui pavešta organizuoti I-ji pėst. pulką. Tą pat dieną prie Lietuvos Tarybos rūmų pastatyta pirmoji karinė sąrgyba, kuri, lenkų žvalgybos organizuotų gaujų, smurtu grašomose Tarybos sąugumui apsaugoti, suvaldino svarbų vaidmenį. Lapkričio II-tą "pulke" jau buvo keliolika karininkų ir apie 30 kareivių—savanorių. Dėl labai sunkių sąlygų/informacija, susisiekimas, aprūpinimas, įvairios kitos kliūtye ir t.t./savanorių prieauglis vyko pomažu, bet pastoviai didėjo. Lapkričio 23 d. ministris pirminkas ir krašto apg. ministris prof. A. Volermaras, pasirašė pirmąjį įsakymą kariuomeni kurti. Lapkričio 23-čioji tapo nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atgimimo diena, kurią šiomet, lapkričio 23-čią, minėsimė jau 55-tąjį kartą.

(Bus daugiau.)

GYVŪNŲ KANIBALIZMAS

Gamtoje tarp gyvų organizmų vyksta amžina, nepertraukiama kova už būvį. Kovo formos įvairios. Tai vidurūšinė, tarprūšinė ir kova su nepalankiomis gamtinėmis aplinkos sąlygomis. Kiekviena gyvūnų rūšis evoliucijos bėgyje išmoko įvairiai prisitaikyti. Taip užtikrinamas rūšies egzistavimas. Antai daugybę vabzdžių, paukščių ir net žinduolių puikiai nuo priešų gina slepiamoji ar išpėjamoji spalva. Be apsauginės spalvos, gyvūnai turi daug kitų prisitaikymų prie aplinkos, prie gyvenimo sąlygų: įpročiai, instinktai, elgesys. Iš instinktyvių prisitaikymų rūšiai yra labai svarbūs visumas ir savisauga. Gyvūnai, kurie neturi efektingų apsigynimo nuo priešų priemonių ir kurie masiškai nuo jų žūva, paprastai labai sparčiai dauginasi (mūsų pilkieji kiškiai, įvairios lauko pelės, kiti smulkieji graužikai).

Kaip žinome, visi gyvų organizmų prisitaikymai atsirado natūralios atrankos būdu ir yra reliatyvūs, t. y. jos tikslingumas nėra bendra organinio pasaulio savybė. Gyvūnai turi ne tik naudingų, bet taip pat nenaudingų ir netgi kenksmingų požymių.

Gyvoje gamtoje galioja nepažeidžiamas įstatymas — gyvena ir klesti stipriausieji, turintieji geras priemones kovoti su priešais, o silpni, neprisitaikę gyventi tam tikroje aplinkoje — žūva.

Kartais net vienos rūšies atstovai naikina vieni kitus. Tipiška tokio vidurūšinio naikinimo forma yra kanibalizmas — reiškinys, kai vienas kuris individas naikina savo viengencius.

Kanibalizmas plačiai paplitęs gyvajaime pasaulyje, pradedant pirmuonimis ir baigiant žinduoliais. Savo apimtimi, pobūdžiu, biologine reikšme tokie atvejai labai įvai-

riapusiški ir skirtingi, todėl negalima jų aiškinti šabloniškai, matuoti vienu matu.

Kanibalizmas gali įvykti visiškai atsitiktinai. Štai visiems gerai žinomos amebos. Jos maitinasi įvairiomis smulkiosiomis organinių medžiagų dalelėmis bei bakterijomis, gyvenančiomis toje pačioje aplinkoje. Išalkusios amebos dažnai ryja ir kitų rūšių pirmuonis, taip pat ir savo rūšies atstovus. Tai atsitiktinis kanibalizmas. Jis pasitaiko gana retai ir žymesnio rūšies sumažėjimo nesukelia.

Dažniau pasitaiko vadinamasis priverstinis kanibalizmas. Kai kurios žuvis, sumažėjus maisto, nesibodi savo alkį numalšinti mažesniaisiais gentainiais. Žuvivaisininkai žino, kad į tvenkinį suleistos ir ilgą laiką nemaitinamos lydekaitės tuojau pradeda ryti viena kitą. Lydekos taip elgiasi ir natūraliomis sąlygomis. Ne ką menkesniu rajumu pasižymi ir mūsų vandenų rainuotieji ešeriai. Kiekvienas žvejys mėgėjas yra pastebėjęs, su koku atkaklumu mažytis ešeriukas persekioja mėtomą blizgę ir įnirtingai ją stveria, nors pats būna keletą kartų mažesnis. Trūkstant kito maisto, ešeriai ryja vieni kitus. Džukijoje žinau keliolika mažų ežerėlių, kuriuose negyvena jokios žuvis, išskyrus ešerius. Mailius minta planktonu. O didesnieji, mitybiniais resursams iki minimumo sumažėjus, priversti ryti mažesniuosius. Toks grobuoniškas, žiaurus žuvų elgesys, atrodytų, niekuo nepateisinamas. Tačiau giliau panagrinėjus šį ne visai įprastą reiškinį, matome, kad gamta ir šiuo atveju daug įžvalgesnė, negu mums atrodo iš pirmo žvilgsnio. Šiuo atveju nukentia tik pavieniai egzemplioriai, o rūšis išlieka ir toliau gali egzistuoti, tuo įrodydama savo pranašumą prieš kitas gėlavandenės žuvis. Tik kanibalizmo dėka, kritiškam periodui užėjus, ešeriai išlieka ir gyvena ežere, kuriame kitos žuvis nesiveisia.

Pasitaiko ir žinduolių kanibalų. Vilkų, baltųjų meškų kanibalizmą sukelia labai sunkios Arktikos sąlygos. Baltųjų meškų pagrindinis maistas — ruonių mėsa. Tačiau ateina pavasaris, vasara, ir baltosioms meškoms vis sunkiau sumedžioti ruonį. Bado iškankintos meškos pasidaro piktos, agresy-

Kartais nelaisvėje ir normalūs gyvūnai tampa kanibalais

vios. Dažnai suaugę, stambūs patinai užpuola ir sudrasko jauniklius, nors juos saugo, atkakliai gina patelės. Nustatyta, kad maždaug ketvirtadalis visų šiaurės baltųjų meškų jauniklių tampa kanibalizmo aukomis. Ir šiuo atveju kanibalizmas naudingas rūšiai, nes kitaip galėtų žūti visa meškų populiacija.

Plėšriųjų paukščių tarpe kanibalizmas taip pat gana dažnas. Mažiausius dažniausiai sudrasko ir sulesą didesnieji jaunikliai.

Turime daugybę pavyzdžių, kuomet kanibalizmas atsiranda didesnėse fermose, kur laikomi naminiai paukščiai — vištos, kalakutai. Tokių atvejų būna ir nelaisvėje auginamų kuraptų, fazanų voljeruose. Mat, laukiniams paukščiams ne visada pavyksta pritaikyti maistą, dažnai jame trūksta kai kurių mineralinių medžiagų, druskų, vitaminų. Mikroelementų stoka organizme verčia paukščius pešioti ir lesti vienas kito plunksnas. Tas veiksmas ilgainiui tampa labai žalingu ir užkrečiančiu įpročiu. Paukščiai pradeda pešioti kruvinus spyglius, o paskui kapoti ir kūną. Jei nebus imtasi jo-

YRA IR KITAIP...

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliaudos romano "Sunkiausiu Keliu")

19

Po Kalėdų gauta iš vokiečių trijų milijonų markių paskola. Paskolą išrūpino finansų ministeris Martynas Yčas. Telegrama iš Berlyno rodė, kad gruodžio trisdešimtąją vokiečiai drebtels papildomą šimto milijonų paskolą. Triukas su vokiškojo transporto įstaigų perėmimu puikiai pavyko. Gautus pinigus skubiai metė ginklavimuisi. Stokojo sunkiųjų kulkosvaidžių, tos esminės pėstininkų atramos. Niekas negalvojo apie aviaciją, apie artileriją. Tos ginklo rūšys atrodė neįgyvendinama svajonė. Kulkosvaidis — štai ko reikia pėstininkų būriams!

Gruodžio 23 dieną, peržengusi vienu šuoliu Švenčionis, bolševikų kariuomenė aštriu strateginiu kyliu įsiveržė į Uteną ir Smurgainius. Iš to manevro buvo matyti, kad sekančiu šuoliu raudonieji nori atkirsti Vilnių nuo Lietuvos teritorijos, nuo Kauno.

Vilniaus karo komendantūroje buvo sudaryta gynybos kuopa. Tą kuopą sudarė penki karininkai ir 64 savanoriai kareiviai. Dvylika karių buvo nuskirti į kulkosvaidžių komandą, kurią sudarė du sunkieji „maksimai“ ir keturi karabinai. Iš Alytaus, iš Pirmojo pėstininkų pulko užuomazgos, karininko Gerulaičio vadovaujami, atvyko du puskarininkai ir 23 kareiviai. Visus smagiai nuteikė žinia iš provincijos, kad keturios lietuvaitės įsirašė savanorėmis į Lietuvos kariuomenę!

Gi žinios iš bolševikinės pafrontės maišėsi su gandai. Lietuviai neturėjo žvalgybos. Pavienių asmenų pranešimai buvo prieštaringi. Vieni gandai skambėjo optimistiškai, kiti gąsdino pražūtimi. Karininkas

Jakštas buvo pasiūstas žvalgyti pafrontę. Keli eiliniai paskirti jo palydai.

Vyrai greitomis nukorė Pabradės link. Tačiau jie negalėjo įžengti Pabradės. Prie Naujosios Vilnios patyrė, kad Pabradėje jau viešpatauja bolševikai, jie sustojo besižvalgydami. Pabradėje stovėjo šarvuotas traukinys, su kuriuo bolševikai žadėjo netrukus įsiveržti į Vilnių. Naujoje Vilnioje nebebuvo vokiečių. Atvira ir neginama teritorija gulėjo prieš besibraunančius bolševikus, kurie slinko pirmyn vis prisistabdydami įnoringais šuoliais, tartum slėpdami galutinį karinio manevro tikslą.

Šarvuoto traukinio žygį į Vilnių lengvai galėtų sulaukyti susprogdintas vienas ar kitas geležinkelio tiltelis. Žvalgai neturėjo sprogstamos medžiagos. Vyrai pyko, kad juos nusiuntė žvalgyti be sprogmenų. Tad, pasitenkinę vien žvalgytu, jie parnešė Vilniui grasių ir realybe paremtus davinius. Vilnius stovėjo prieš bolševikų invaziją kaip atviras miestas.

Tuo tarpu lenkų generolas Wejtko pasiskelbė Lietuvos - Gudijos karo srities vadu. Wejtko ignoravo bet kurią santykį su lietuviais. Jis laikė lietuvius nesandžius Vilniuje jėga. Šiam generolui lietuviai neskyrė bet kurios politinės ar karinės reikšmės. Jo pajėgas sudarė plačiai garsinamas lenkų tarpe legionas, kurio didžiausią dalį užpildė labai jauni vyrukai, kurių karingos konfederatės nuolat ir nuolat mirgėjo Vilniaus gatvėse.

Nors pabrėžtinai ignoruodami lietuvius, lenkai nepuolė, neužpildinėjo jų nei karių, nešiojusių ant rankovės trijų tautinių spalvų trikampių arba raiščius. Iš Sleževičius, praradęs bet kurią viltį susitarti su lenkais dėl miesto gynybos, ignoravo lenkų legioną. Plito gandai, kad lenkai gins Vilnių. Kalbėjo, kad lenkų savignyos daliniai juda Naujosios Vilnios link ir ten sudarys fronto liniją.

Doma sutiko karininką Gužą ir paklausė:

— Kas saugos Vyriausybę, kad ji galėtų netrukdomai veikti?

Jai buvo baisu, kad įsiveržė lenkai ar pasalūnai

kių priemonių, per keletą dienų visi voljere gyvenantys paukščiai gali tapti kanibalais.

Ne kartą teko pastebėti, kad paukščiai labai nedraugiški ir net agresyvūs silpnų, sužeistų ar negaluojančių savo šeimos narių atžvilgiu. Nepilnavertį ančiuką arba laukiuką gausioje vadoje muša, pešioja, persekioja ir šalin gena kiti jaunikliai, net perklė. Staiga elgesį panašiais atvejais pakeičia net gūbės, švelnūs, net mažiausio plėsrūnų polinkio neturintys paukščiai. 1967 m. Žuvintė ziedavimui sugautų ir laikinai daržinėje uždarytų gulbių tarpe buvo viena besišerianti patelė, stipriai apsidaužiusi, kraujuojančiais sparnais. Sveikosios ją taip persekiojo ir žnaibė, jog reikėjo atskirti. Praeitais metais Kapsuko priemiestyje Puskelnuose, nenaudojamuose žvyro karjeruose gulbių pora išperėjo ir užaugino šešis gulbiukus. Vienas iš jų lapkričio mėnesį užskrido ant elektros laidų ir susižalojo. Po kelių dienų namų globon buvo paimta ja ta gulbių šeimyna. Visų didžiausiam nustebimui senės gūbės bei jaunikliai įnirtingai puolė ir mušė sužeistąjį.

Kanibalizmas tam tikru laipsniu pateisinamas ir, gal būt, net rūšiai naudingas, jeigu jis pasireiškia vienoje iš organizmo vystymosi stadijų, arba vienoje grandyje. Tai vadinamojo dėsningo kanibalizmo atvejai. Pūkiu iliustruojančių pavyzdžių gali tarnauti stambūs amerikietiškos salamandros (*Criptobranchus elegantensis*). Patelės išnešiotus, apvaisintus kiaušinėlius, padėtus sausumoje, saugo patinas. Įdomu tai, kad tėvas, ilgą laiką kantriai budėjęs ir saugojęs savo palikuonis, vos tik jie išsiritę, puola ir dalį jų be gailėsčio suryja. Šis keistas elgesys ne toks jau pražūtingas. Tiesa, išalkęs saugotojas sunaikina dalį įpėdinių, bet patelė lengviau dėti kuo daugiau kiaušinėlių, kad būtų išsaugota rūšis ir patenkintas išalkęs patinas.

Gyvajame pasaulyje pastebimas ir nenormalus paukščiai, žvėrys užpuola, žudo savo vaikus ar šeimos narius. Net ir sveiki, gerai išsivystę individai kartais tampa kanibalais, kai patenka į nelaisvę, į neįprastą salvgas.

Pietų jūrose gyvena vėžiai, kuriuos vietiniai žvejai gauda ir vartoja maistui. Sugauti ir laikomi nelaisvėje jūros vėžiai greitai užpuola vieni kitus. Todėl žvejai, prieš suleidami vėžius į specialias pintas dėžes ar kitokias saugyklas, nutrauko jiems žnyplės — pagrindinį užpuolimo ir žudymo įrankį.

Ilgą laiką medžiotojai negalėjo suprasti, kas suėda į spąstus įkliuvusią lapę. Pasirodo, kad tai pačių lapių, jos gentainių darbas. Kartais lapės ir kiti žvėrys, patekę į spąstus, patys sau nusigrauzia, išsisuka galūnę, pabėga. Sunku paaiškinti tokį žvėrių elgesį. Triušių, brangiakailių žvėrelių auginotojai taip pat susiduria su nenormaliais reiškiniais. Kaimo žmonėms gerai žinomi atvejai, kai apsiparšiusi kiaulė suėda savo naujagimius. Tai atsitinka tuomet, kai kiaulei sutrinka tik ką gimusių paršelių nuvalymo, gemalinių apvalkalų pašalinimo reakcijos. Šiuos nenormalaus kanibalizmo reiškinius tyrinėjo išymusis austrų zoologas K. Lorenas. Jo atlikti eksperimentai bei tyrimai parodė, kad nebūtina tokius savo jauniklius edančius žinduolius naikinti, kaip tai panašiais atvejais daro gyvulių auginotojai. Tik gimusių paršelių, triušio jauniklių reikia tučtuojau paimti. Po kelių valandų jau apdžiūvusį, sausą grąžinti motinai: mat, tada jau būna išblėšęs sutrikęs instinktas. Toliau tokie individai elgės vėl pasidaro tikslingas ir normalus: jie augina palikuonis, juos prižiūri, maitina.

Nenormalus kanibalizmas rūšiai nėra pražūtingas, nes tokie reiškiniai palyginti labai reti.

Čia aprašyti gyvūnų kanibalizmo pavyzdžiai dar kartą įrodo pagrindinį šiuolaikinės etologijos — mokslo apie gyvūnų elgseną teiginį: gyvūnai nėra nei geri, nei blogi, nei pikti, nei geraširdiški, tokia prasme, kaip šias sąvokas mes taikome žmonių visuomenėje. Gyvūnų pasaulyje veikia kiti dėsniai ir, nenorėdami daryti klaidingų išvadų, to negalime užmiršti.

INFORMACIJA

Kanados Lietuvių Bendruomenės švietimo komisija skelbia Kanados jaunimui straipsnių ir lietuviškų laikraščių bei žurnalų rašymo konkursą, skirdama tris premijas: \$75, \$50 ir \$25. Konkurse gali dalyvauti jaunimas 16–24 m. amžiaus. Straipsniai turi būti ne trumpesni kaip 200 žodžių. Premijas laimės daugiausiai straipsnių parašysieji. Į konkursą įeina straipsniai, atspausdinti lietuviškoje spaudoje 1973 m. lapkričio 30 d. ir 1974 m. gruodžio 31 d. laikotarpyje. Konkurso komisijai pristatyti parašytų straipsnių iškarpa, nurodant laikraščio pavadinimą, datą ir nr. arba patį laikraštį iki 1975 m. sausio 30 d. adresu:

KLB švietimo komisija,
1011 College str.,
Toronto, Ont. M6H 1A8.

Iškarpos ir laikraščiai, autoriam, pageidaujant, bus gražinami.

KLB Švietimo Komisija

INŽINERIJOS KONGRESAS MONTREALYJE

Engineering Institute of Canada metiniame kongrese Montrealyje, spalio 1 d., inž. Juozas V. Danys skaitė paskaitą "Kanados jūros švyturių statybos metoda". Inžinerijos kongresas vyko keturias dienas ir penkiose lygiagrečiose sesijose buvo skaitoma apie 100 paskaitų. Paskaitos buvo iš 20 inžinerijos sričių ir inž. Danio paskaita buvo viena iš penkių statybos sekcijoje. Inž. Danys jau kellolika metų dirba Sugijekimo Ministerijoje Ottawoje ir vadovauja skyriui, kuris projektuoja ir stato švyturius. Rugsėjo mėnesį jis buvo Ministerijos pasiūstas į Berkley Universitetą, San Francisco, Kaliforniją, kur vyko specialus kursas apie modernius metodus jūrų statyboje.

NL PARENGIMAS

gruodžio 8 d., šeštadienio vakare Aušros Vartų parapijos salėje. Visiems svečiams bus paruošta karšta vakarienė su gėrimais. Pobūvis numatomas su retai pasitaikančia programa.

bolševikai pasikesins prieš Vyriausybę.

Gužas pasitikinčiai atsakė:

— O gi aš! Aš ir mano draugai!

— Kiek gi jūsų yra? — paklausė Doma.

Nė kiek nesugūmęs dėl to skeptiško klausimo, Gužas patikino:

— Gal keliolika tuo tarpu.

Ir buvo nuostabu, kad toks atsakymas neskambėjo apmaudu, bet buvo pilnas pasitikėjimo savimi. Tada kiekvienas vyras kariuomenėje buvo skaitomas lygus būriui, o du vyrai tartum jau būtų kuopos pajėgumo vienetas.

— Mes negalime netikėti, kad Lietuva neišsilaiskys, — pasakė Sleževičius, kada gavo pranešimą apie bolševikus, išiveržusius į Uteną. — Tikėjimas ir tikėjimas galutine mūsų pergale! Prieš mus yra chaosas, bet prieš chaosą yra mūsų noras laisvai gyventi.

Dabar jis beveik negalėjo išeiti iš Tarybos rūmų. „Otomanė“ buvo poilsio punktu. Kambaryje — rašomasis stalas, krūvos bylų, telefonas, apširusios lango užuolaidos, nuolatos varstomos durys ir bendradarbių bei interesantų srovė. Žiemos dienos trumpos, vakarai ankstyvi, rytai vėlyvi. Lempa nuolatos švietė, ir, retkarčiais įvilkęs visą našta pliauskų, kūrikas bildėjo, prakurdamas aukštą koklinę krosnį.

Ministerių posėdžiai ir pasitarimai su kariškiais vyko, kai buvo reikalas, — dažnai naktimis. Doma tarsį prarado savo vyrą. Ji jautėsi savotiškai, nes valstybės reikalai užėmė didžiulę vietą vyro gyvenime, tarytum nušalinę jų tarpusavio ryšius. Tai buvo keistas jai jausmas — pirmas toks jų gyvenime. Dabar, dažnai iš trečiųjų asmenų, ji sužinodavo apie savo vyro dienvartarę ir darbą. Keletą kartų, atėjusi į vyro kambarį Valstybės rūmuose, Doma jautėsi įžengusi į karo lauko apkasus. Sleževičius apsuptas žmonių. Čia vyko pasitarimai, kažin kas ginčijo kito nuomonę, daug rūkė, visų veidai išvargę ir atkaklūs, balsai duslūs, kimūs. Nuolatinis durų varstymas reiškė privatiškumo nebuvimą, šviečiančios dieną lempos reiškė nerimą. Krūvos popierių stūksojo ant stalų. Spintos visad pra-

viros, tarytum vis reikia skubomis ieškoti vienos ar kitos bylos. Įkyrus telefono skambutis nuolat burzgėjo.

Tai buvo vyriausios karo būstinės sąmyšis, kada netoli vyksta mūšis. Ir bombų griaustinis, ir šrapnelių čirškimas, ir šautuvų kalenimas tartum buvo čia pat, už užuolaidomis uždengtų langų. Čia veikė tam tikra šurpi romantika, juo labiau praturtinta nepaprastyste, nes teko jausti tirštą istorijos dvelkimą.

Viso to sąmyšio centre buvo jis, jos mylimas asmuo, — toks pakitęs, atsidavęs vien kitų reikalams, o kartu ir vėl labai artimas, nes jo darbe matėsi didumas ir istorijos pulso plakimas.

Sleževičiaus intymiausiame išgyvenime jau dingo nuotaika, su kuria savotiškai nuogaštavo valstybininko „taurės“. Dabar jam net buvo keista, kad tos istorinės misijos taurės galėjo nuogaštauti. Visų reikalų suėmimas savin ir istorinės misijos vykdymas apglėbė jo dvasią. Dabar darėsi netgi nuostabu: argi jis galėtų stovėti atokiau nuo įvykių ir gyvenimo ir nemėginti chaosui suteikti dėsningai sruvenančių įvykių turinio? Žaidimas su pavojumi gyvybei atrodė dabar nereikšminga pretenzija tenkintis smulkiu vieną asmens gyvenimu, kada viską užstoja visų reikalas.

Staiga atnešė pirmąjį „Laikinių Vyriausybės Žinių“ numerį. Leidinys datuotas gruodžio 29 diena. Išspausdintas keturiomis kalbomis: lietuvių, lenkų, gudų ir žydų. Skubomis perbėgo akimis per leidinio puslapius. Netverdamas iš džiaugsmo, atsisuko į raštininką:

— Pagaliau, pagaliau, — jis pasakė vyrui, — turime savo legislativinį organą!

— Pirmiau apie įsakymus rašė „Lietuvos Aidas“, — pasakė vyras, paveiktas Ministerio Pirmininko kreipinio.

Sleževičius nusijuokė. Jis atsakė pokštu:

— Vyriausybė bendradarbiavo dienraštyje, dabar mes savo leidinio šeiminkai.

(Bus daugiau)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

ALGIRDAS LANDSBERGIS

PIRMAS VEIKSMAS

Užd. gai pakilus, scena visai tamsi. Girdisi tik žvaigždžių spingsėjimas erdvėje.

ANGELAS : Kazimierai! Kazimierai!

KAZIMIERAS : Kaš yra, angele?

ANGELAS : Ar tu leidiesi žemėn?

KAZIMIERAS : Taip, angele.

ANGELAS : Bet, Kazimierai, mums reikia laukti aušros.

KAZIMIERAS : Aš žinau.

ANGELAS : Tavo stebūklas turi įvykt rytą — toks Dievo įsakymas.

KAZIMIERAS : Aš paklušnuš jam.

ANGELAS : Kazimierai, žemė jau čia pat. Vėjas jau kitoks —
dejuojantis vėjas.

KAZIMIERAS : Neatsilik nuo manęs, angele. Mes paliesim žemę
tik vienam žvilgsniui.

ANGELAS : Kazimierai, aš niekad nešu lankę žemės. Aš dar
perjaunas būti angelu sargu.

KAZIMIERAS : Niekas mūsų tenai nepažins. Tik akimirka. (Tyliai).
Žemė tokia maža.

Žvaigždžių spingsėjimas nutyla. Pasigirsta vėjas. Siauras šviesos pluostas kairėje išryškina KAZIMIERĄ ir ANGELĄ — stovinčius prie gluosnio. KAZIMIERAS apsirengęs studento rūbais, ANGELAS — jėzuito. Scenoš didžiama tebėra nežiūrima.

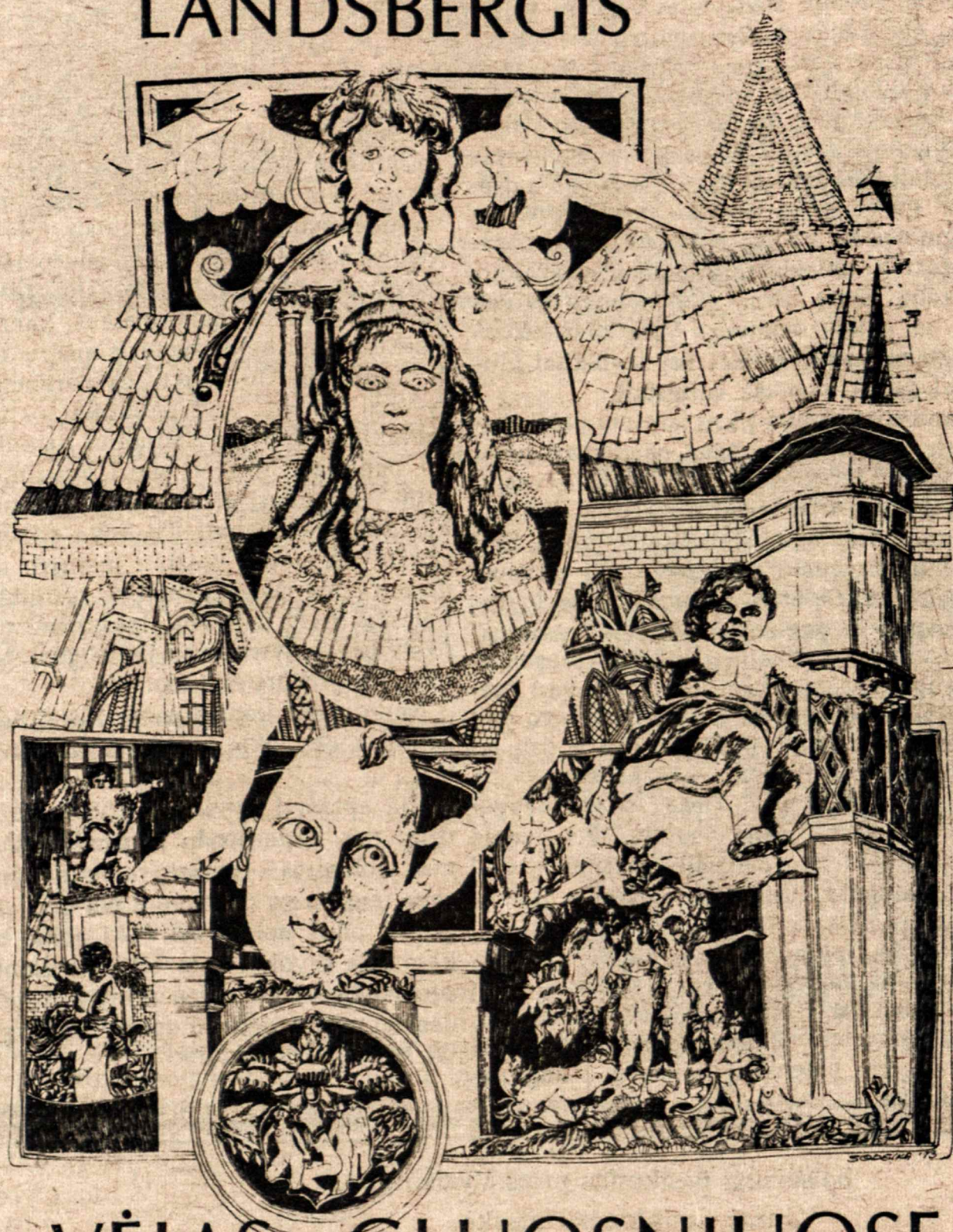
PAULYTĖ :
Atidarysiu stiklo langelį,
Paleisiu aš balselį
Ten kur žalia levendrelė,
Deimanto žvaigždelės.

Vai tu levendrelė,
Žalias žolynėli,
Ar nematei to bernelio,
Kurio aš norėjau.

Kurio aš norėjau,
Širdelėj turėjau,
Šią naktelę per šapnelį
Su juoju kalbėjau.

ANGELAS klausosi jos dainos, ima šypsotis, išsižioja, ir, pamiršęs viską, pradeda eiti virtuvės linkui bokšto krašteliu, ekvilibristas melodijos virve. Jo koja užkliūna. Jiš sustoja ir pakelia narvelį šu balandžiu viduje. Jiš žiūri į balandį, klausosi dainos, dar plačiau nusišypso. Vėl pradeda eiti ir dingsta tamsoje. Dabar žiūrovas temato virtuvę, ugnį ruošiančią po dideliu katilu, puodų ir keptuvių blizgesį.

PAULYTEI įėjus į paskutinį savo dainos posmą, pasigirsta trenksmas, pakyla dūmų ir dulkių debesys: pro kamina virtuvėn įkrenta ANGELAS (jam viš dar nešiška škraidyti, kaip danguje, taip ir žemėje). Jo rankoje narveliš šu balandžiu.

VĖJAS GLUOSNIUOSE GLUOSNIAI VĖJUJE

Nešeniai pasirodė naujausia mūsų žinomo rašytojo ir dramaturgo ALGIRDO LANDSBERGIO knyga — VĖJAS GLUOSNIUOSE — GLUOSNIAI VĖJUJE. Du stebukliniai vaidinimai.

Išleido Šantaroš — Šviesos ir Algimanto Mackaus knygų Leidimo Fondas Chicagoje.

— • —

— • —

ATSIUSTA PAMINĖTI :
LINELIAI, Janina Narūnė. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenė, Švietimo Taryba, Chicago, 1973.

Paakojima, linelių gyvenimo mažele, em, eilėmė. Grakščiai iliustruota, Zito, Šodelkienė. Dailiai atspaudinta Tėvų gelaziečių Romoje, kaina \$1.80.

AL. GIMANTO

APGAULŲ LYRINIS ŠVELNUMAS

su paįtaikančiomis išimtimis, šiaip jau labai ramus ir švelnus mūsų spaudos tonas. Dažniausiai, vis jau parenkamos ramios temos ir tokios pat jų dėstymas atšargūs parinkti žodžiai, žodžiu, nuoširdžiai stengiamasi, kad į periodiką nepatektų bent mažiausio bulvarinio žargono prieškono.

Gal tai ir elegancija, gal ir dvasinė kultūra, bet prie vis spragešnių efektų priprantančiai mūsų skaitančiai visuomenei, tokios reikalų ar net ir svarbių problemų dėstymas, kartais jau nepajėgia daryti norimos įtakos ar išpūdzio. Skubus perskaitymas (daugumai juk nėra laiko, kaip ir viskam kitam, nuodugnesniam skaitymui ir išsamoninimui) dažnai ir lieka si (jei dar išvis išlieka) atkištiniu išpūdzio, be jokios didesnės reakcijos. Tuo būdu ir tokio straipsnio ar žinutės pagrindinis tikslas ir lieka si taip ir nepasiekta.

Tarkime, kai tai ne lietuviška tema, bet ir ignoruoti ilgiau negalima, tai didėjanti šio kontinento didmieščių problema - kylanti įvairių nusikaltimų banga, kuri jau visai tiesiogiai liečia ir mūsų pačius, nes absoliutinė tautiečių dauguma esame išsikūrę didmieščiuose ar jų priemiesčiuose. Neaugu pagrindinėse, neaugu ir šalutinėse gatvėse. Įvairiausi pavojai tyko ypač vakare ir naktelė metu. Neaugu automobilių paįstatymo aikštėse, neaugu paįstatų koridoriuose, neaugu net ir liftuose. Nukenčia vyrai, bet dar dažniau ir daugiau moterys, merginos. Stebėtinau pakilo išprievartavimai ir panašūs seksualiniai nusikaltimai. Mūsų laikraštiniame kalboje terašoma tik apie moterų "skriaudimą", tarsi išprievartavimas būtų lygu rankinuko atėmimui ar peiliu subadymui. Tokios žodžiai, gražiai žodžiai, žaidimas mažina efekta, o kartu ir budrumą. Tas savo ruožtu lyg ir mažina visą laiką ir beveik visur matomą šiai laikais pavojų, ypač moteriškajai lyčiai. Lietuviai visada turime daug reikalų miestuose. Juk beveik visą mūsų veikla ten ir tebevykdoma: salėse, klubuose, centruose ir vyksta mūsų susirinkimai, pasikaitos, sueigos, repetitijos ir visoki kitoki susitelkimai. Jaunos merginos, moterys, dažnai vairuoja vlenos, autovežimus turi palikti kartais ir neperdaug apšvieštoje gatvėje ar paįstatymo aikštėje. Čia visada yra galimybė, kad kriminalinis elementas išnaudos esamas galimybes nuskriausti, bet išprievartauti, kitą kartą neatšargias ir nieko blogo nenujaučiančias moteriškas. Didžioji spauda iškelia situacijas, liudijančias, kad nuo išprievartavimo nėra saugios nei mažametės mergaitės, nei, pagaliau, 70 metų sulaukusios moterys. O ką jau bekalbėti apie jaunesniąsias. Reikalingas visada ir visur didelis budrumas ir atšargumas. Jaunimo organizacijos, skautai, ateitininkai, studentai, turėtų suruošti bent vienkartinės sesijas, pakvieliant atitinkamus specialistus, parodant ir pamokant, jog esama visa eilė nesunkiai išmokstamų ir nesudėtingų būdų moteriškoms apsiginti (ir tai gana efektyviai!) nuo prievartautojų pasikėsinimų. Tai yra didi ir tikra, ir kasdieninė problema, liečianti mus visus. Žinokime tik tiek, kad jau yra nukentėjusių ir lietuvių. Ar nieko nevelkdami ramiai lauksime, kad tas siaubas paliestų ir mūsų šeimas? Ar nebus tada pervėlu?

... Ir Zeuso paįsuntinė tarė: "Ne, tu galėsi. Tu nukalsi, kaip Hefestas nukala savo kalvėje..." "Bet aš - rašytojas... Kur gi man! - Toks marmuro gabalas..." "Gakau, tu iškalsi žmogų ir Jo Likimą... Taip man liepė Zeusas, mūsų valdovas..." Ir romloji Mūza padėjo man ranką ant peties. Nuo to palytėjimo pajutau kaip sujūravo siela, užliejo urūliais neišmatytais vizijomis, aš pajutau kilimą į erdvę, ir mano rankoje - kai pažūrėjau - atširado nebe plunksną, bet skulptoriaus kalta... Mano alkana mintis veržėsi iškūnyti, kaip vulkana okeano saloj, mano drebančios, bet taiklios rankos grobingai ramtė baltą kristalą, aš alsavau dievų ekstazėje, ir prakaitas daušų upeliais čiurleno mano paįsiryžusiai suraukta kakta... Turbūt nė Prikaltas Prometėjus nebuvo taip kuriamas, su visą jo gigantiška apimtimi. Niekas dar nebuvo taip paveikluose ir skulptūroje, degęs širdimi, kaip užsidegiau aš, Griauštinių Valdytojo paįsuntinė rankos palieštas... Žmogus ir likimas... Likimas ir žmogus... stovi jis, didingas ir rimtas, ir nieko jo veide neišskaltys. Jis nesišypso Mefistofello šypsenai, bet jis nereiškla nei Meilės žvilgsnio... Mano skulptoriška kalta su išdegimu bėginėja jo veldo ryškėjančiais bruožais, bet aš patį negaliu nusakyti, koks jis yra. Jis - toks kaip Likimas... Kaip vaikas bėgdamas nuo pikto šunų puola į

ŽMOGUS IR LIKIMAS - Arėjus Vitkauskas

... Ir Zeuso paįsuntinė tarė:

"Ne, tu galėsi. Tu nukalsi, kaip Hefestas nukala savo kalvėje..."

"Bet aš - rašytojas... Kur gi man! - Toks marmuro gabalas..."

"Gakau, tu iškalsi žmogų ir Jo Likimą... Taip man liepė Zeusas, mūsų valdovas..."

Ir romloji Mūza padėjo man ranką ant peties. Nuo to palytėjimo pajutau kaip sujūravo siela, užliejo urūliais neišmatytais vizijomis, aš pajutau kilimą į erdvę, ir mano rankoje - kai pažūrėjau - atširado nebe plunksną, bet skulptoriaus kalta...

Mano alkana mintis veržėsi iškūnyti, kaip vulkana okeano saloj, mano drebančios, bet taiklios rankos grobingai ramtė baltą kristalą, aš alsavau dievų ekstazėje, ir prakaitas daušų upeliais čiurleno mano paįsiryžusiai suraukta kakta... Turbūt nė Prikaltas Prometėjus nebuvo taip kuriamas, su visą jo gigantiška apimtimi. Niekas dar nebuvo taip paveikluose ir skulptūroje, degęs širdimi, kaip užsidegiau aš, Griauštinių Valdytojo paįsuntinė rankos palieštas...

Žmogus ir likimas... Likimas ir žmogus... stovi jis, didingas ir rimtas, ir nieko jo veide neišskaltys. Jis nesišypso Mefistofello šypsenai, bet jis nereiškla nei Meilės žvilgsnio... Mano skulptoriška kalta su išdegimu bėginėja jo veldo ryškėjančiais bruožais, bet aš patį negaliu nusakyti, koks jis yra. Jis - toks kaip Likimas... Kaip vaikas bėgdamas nuo pikto šunų puola į

... kaip vaikas bėgdamas nuo pikto šunų puola į

suaugusio glėbį ir jau nebepasako "Gelbėkite gelbėkite mane", tik jo akys, lyg ištirpyto metalo du štambūs lašai, maldauja, - taip Žemės Žmogus puola, apkabinęs, abejingą Likimo figūrą, su vieninteliu, pirmuoju ir pagutiniu - ir svarbiausiu, prašymu: "Išgelbėk..." Bet Likimas nenulenkia žvilgsnio žemyn, pažūrėti į žmogų (maža ž...), nors ir nepurto tarytum tuščios krūtinės, kad tą slišką numestų... Tegul žmogus jaučia nors tiek saugumo - prašyti iš nežinia ar išpildysiančio Likimo... Likimas stovi, kaip Laikas, kaip Vieta, pro kurią visi buvusieji amžiai ir tautos atėjo ir praėjo, ir daug dar praeis...

Aš su šventu įtūžimu kuriu ir kuriu stovylą: Žmogus ir Likimas. Aš pats visas prisiglaudžiau prie vis daugiau gyvybe alsuojančio marmuro. Taifūnai minčių prabėga pro mano smegenyno vidaus tropiško miško lijanomis išpintas tankymynes... Rodos, visi žmonių pasitikėjimai, kurie pražuvo, visi laukimai, kurie praėjo, kaip praeina antplūdžiai ir atoslūgiai jūrose, staiga susimetė praūžti pro mano galvą, kurią Zeusas pasirinko įkurti jo vieną mintį - apie likimą ir žmogų...

Kaltas su didėjančiu įkvėpimo inirtimu neša visą mano sielą, mano kuriamoji grupė nuolat labiau ateina į mūsų pasaulį... Aš paskutinį kartą atsidūstu, prakaito karšti upeliai nubėga, aš net sukniumbu nuo nuilsimo, bet... mano kūrinys, Zeuso mintis, per mano ranką, jau gyvas. Prieš mane stovi marmuro stovyla - Žmogaus ir Likimo grupė... Žmogus metasi nežinomam Milžinui ant krūtinės. Žmoguje visos bailios viltys ir įkaltintos svajonės. Jame alsavimo ateitimi noras. Jis tik vieną didį Likimą tegali apkabinti savo gyvenimo kelyje, nes jis toks vienišas ir pamestas mažytėje Kosmoso dulkėje, kurią vabališki geografijos profesoriai iš-

kilmingai vadina Žeme... O Likimas, aklas ar visa matantis, kaip tas kraterio vidurys, jeigu paimti jį be kraštų, žiūri (ar nežiūri, kaip ir pats marmuro gabalas, iš kurio mano "Likimo atvaizdas" padarytas), stovi kaip atskira figūra ar, gal, dunkso per viso Kosmoso platybes ir amžius... Žmogus pripuolęs, jį apkabinęs laiko. Žmogaus žvilgsnyje, visame pozos maldavime, - viskas; o Likimo išvalzdoje, visame jo platume ir didume, - nieko, (ką galėtų žmogus - mažąja ž... - išskaityti)...

Mano Mūza patenkinta tarė:

"Gera! padarei. - Tau Zeusas slūnčia dovaną - atgal tavo plunksną..."

Aš apsidairiau... Mūzos, nei marmuro skeveldrų nebuvo. Prieš mane stovėjo balta, katik baigta grupė - su grioveliais išrėžtu įrašu ant pjeestalio:

MAN EMBRACING HIS FATE (ŽMOGUS GLAUDŽIASI PRIE LIKIMO)

Parku tekėjo automobilių srautas. Kitoj pusėj, priešais, dunksojo Lorado Tafto "Laiko fontanas": Niūri Laiko figūra abejingai žiūri į žmogaus iškilimą iš nieko ir... dingimą į nieką. Visa tai, ką žmogus (išvalzdavęs save su didžiąja Ž...) vadina istorija ir evoliucija - paties Laiko nepastebima. Jam tai neegzistuoja...

Time goes you say, ah no, alas time stays, we go.

(Sakote, laikas bėga, o ne, laikas stovi, deja, bėgame mes).

- Medžių lapai atnešė savo fantastinėmis lūpomis šiuos - Austino Dobsono - žodžius didingosios Tafto skulptūros.

Dangaus lakūs debesys pranešė Washingtono parkui:

"Laiko fontano" grupė pasipildė "Žmogumi ir Likimu"...

Aš nubudau. Chicaga tebemiegojo...

BULVIŲ PARUOŠA ŽIEMAI...

(Photo by Ontario Ministry of Agriculture and Food)

Iš Detroito rašo Alf. Nakas

Buvau Toronte Lietuvių Dienoj...

Kodėl dienoj, ar dienoje, nė nežinau. Kodėl gi ne dienoje? Juk linksmi-
no! ten mūsų tautiečiai
spalio 5, 6 ir 7. Bet jeigu
jau patys taip vadina
- tegu. Taigi, buvau, jeigu
norite ir iš didžiosios
pradedant, Devynioliktojoje
Lietuvių Dienoje.

Retai benevažiuojame į
Torontą, nors daugiau
kaip prieš dvi dekalas jis
man davė mylimiausią
moterį, o dabar paviliojo
sūnų. Užtat, kai nuvažiuo-
jame, tai apsvaigstame
nuostaba, džiaugsmu, pri-
siminimais. Man niekur,
niekada, neteko matyti
šitaip pašėlusiai augančio
miesto, kaip Torontas.
Vien jau į vakarus, į Lon-
dono ir Detroito pusę,
priemiesčiai plinta į toli
ir į aukštį. Nauji, moder-
nūs rezidenciniai namai
bei nameliai, arogan-
tiški stiklo-plieno dau-
giaukščiai apartamentai,
nauji apsipirkimo centrai
ir visi kiti modernių did-
miesčių atributai. O ir
senas, dar prieš dvide-
šimt penkerius metus ge-
rai pažintas apylinkes
atsibasčius, pavyzdžiui,
High Parko rajoną, irgi
tave sveikina šimtais
šviesių langų mirksėdami
daugiaukščiai mūrai.

O greitkeliai, greitke-
liai. Detroitas, greitkelių
pionierius, net Chicago,
gal! Torontui pavydėti.

O žmonių, pagal kalbą,
išvaizdą, papročius įvai-
rumas! Ir visų etninų
grupių potroškus tenki-
nančios prekyvietės, val-
gyklos, restorana!

Ir laisvė, laisvė. Lais-
vė vaikščioti gatve vidu-
dienį, ir nebijoti negro
peilio. Vaikščioti prie-
blandoje, vėly vakarą, vi-
durnaktį, ir nebijoti neg-
ro peilio, kumščio, kul-
kos. Ak, žinoma, žinoma.
Kanadišką whiskey su
draugais girksnodami,
išgirdome ir jų atodūsių,
kad, girdi, ir pas mus jau
kriminalas, ir pas mus
jau nebe tas, kas buvo
prieš eilę metų. Va, sako
ar neskaitytė, kad metro
stoty moterį norėjo iš-

prievartauti, kitur už sa-
vaitės kažką nušovė, kita
šturp! žmogžudystė buvo
prieš mėnesį... Ne, ne-
girdėjome, neskaitytė,
nes mes nebespėjame
savo žudynių suskačiuoti,
jų aprašymų perskai-
tyti. Mes, bėdžiai, iš pa-
saulinės žmogžudysčių
sostinės. Man jūsų paša-
kojimai, torontiečiai
draugai, tik juoką kelia.
Man užteko šen ir ten jū-
sų mieste pasivaikščioti
ir širdim pajutau, kad čia
dar vienas į kitą nesidai-
ro su įtarimu ar su siau-
bu akyse. Čia girdėjau
skardų mergaičių juoką
gatvėje ir mačiau pavaka-
ry parke sviedinį mėtan-
čius vaikus.

Patį didžiausią atrakci-
ją XIX Lietuvių Dienoje
man buvo vadinamasis
"didysis susipažinimo
vakaras". Į jį talkėme va-
žiuoti, jame beveik ket-
virtį paros praleidome.
Susipažinimo? Kas taip
nevykusi! pajuokavo?...
Laiminga, buvai, jei ap-
temdytoje salėje galėjai
seniai ir gerai pažintą vėl
atpažinti, o ne naują susi-
pažinti. Žmonių baigsi
maišatį, o kartu ir baigsi
netvarka. Skaityčiau, didžio-
jas! vietiniai korespon-
dentai, jog į 1500 talpi-
nančiąs dvi Etobicoke
Lion's klubo sales atėję
2000, o gal ir 2500 žmo-
nių. Kodėl gi ne? Štai,
šalia vienas kito, galėjo
tilpti ir dar 2000, ir dar
2500 žmonių. Žmonės ne
gyvuliai — prie visko pri-
sitaiko. Tik kur gi čia

BALIAVOJAME... St. Jokubickas su V. Vaitkevičium ir kt.
Nuotrąkos J. Aušrot

Gemütllichkeit, kur gi čia
jaukumas ir susipažini-
mai?

Programą atliko Lon-
dono mergaičių kvartetas
"Rasa"? Ak, tikrai, čia jau
ir vietinis koresponden-
tas galavo, jog publika
mergaitėms dainuoti
trukdžiusi. Bet, pasaky-
kite, kurį valandą, kurios
salės kurioje vietoje tos
mergytės bent pabandė?
Visą laiką sekiau labai
gražiai grojanti orkestrą.
Orkestrantai buvo ant
paukštinių. Kada gi tos
nelaimingosios mergytės
ten užlipo? Ne, mes salės
pakrašty negirdėjome jo-
kio jų aiktelėjimo.

Viena ponia labai ener-
gingai pardavinėjo loteri-
jos bilietus. Regis, daili-
ninkų paveikslus laimin-
giesiems žadėjo, ar kažką
kitą vertingo. Prisikaisio-
jom bilietėlių į visas ki-
šenes ir kišenėles. Apie
pirmą valandą, kai jau
truputį laisviau salėje
pasidarė, kai jau mūsų
ponios ėmė žiovauti ir
namučio vadinti, kažkas
susidomėjo loterija. Pa-
laukime, sako, gal jau
greit ji bus. Nuėjo pasi-
teirauti. Atnešė žinią:
loterija seniai įvykusi,
baigta. Kas, kada, kokiu
balvu šaukė laiminguosius
numerius? Ne, ne, nieko
panašaus nebuvo! Ar To-
ronto lietuviai nežino apie
mikrofonus, atsiprašau,
garsiakalbius? Ir daini-
ninkų, ir loterijos atveju,
garsiakalbiai turėjo būti
paleisti į darbą ne juo-
kais.

Man tikrai knietėjo su-
sisaukti su buvusiais
draugais arba gerais pa-
žįstamais iš Montrealio,
Hamiltono, Londono ir
vietiniais. Tam gi Kana-
dos Lietuvių Dienos" su-
sipažinimo" arba "atsipa-
žinimo" vakaras. Deja, to-

LONDONO "RASA" KVARTETAS

kioj maįsaty, tokioje ap-
temdytoje salėje, tik vie-
ną kitą seną pažįstamą
beatpažinau...

Šokių muzika, kaip mi-
nėjau, buvo nepaprastai
gera. Tiesiog kėlė nuo žemės.
Užtat ir mindėme
vieni kitėms koja, dau-
žėme kulnų, ne šokių
aikštelė salėje (turtu gal-
voj tą gražesnę salę, su
linoleumo, ne cementinė-
mis grindimis) buvo
smarkiai permaža. Žino-
ma, kitur būna su šokių
aikštė dar blogiau. Pa-
vyzdžiui, Chicagoje. Ten
visada balluose šokama
kaip silkių bačkoje. Bet
patį kokčlaugiaus įvyki-
šokių salėje buvo kažko-
kių "nendertali" žmogėnų
muštynės. Netoli šokau,
kai pirmą kartą susimu-
šė. Koktu buvo žiūrėti į
vyrus, apsiirengusius kaip
vyrai, o besielgiančius
kaip laukiniai žvėrys.
Man sakė, kad muštynės
vėl ir vėl kartojosi. Kur
gi buvo tvarkdariai? Ko-
dėl gi rengėjai nepasirū-
pino, kad tie "didvyriai"
po pirmo susikibimo tuo-
jau būtų paslysti ten, kur
reikia?

Prie mūsų ir prie gre-
tino stalo žmonės sklai-
dė pavieniūs lapūs. Ar tu-
rite programą? Nusi-
šypsojo vienas. Pakišo
mums keletą. Žiūriu, tie
patys Chicago anonimų
lapeliai su eiliuotu pam-
fletu apie LŽS pirminin-
ką ir, prieš beveik pu-
antrų metų, okupuotą
Lietuvon važiuojan-
mergytės. Tokius už mū-
sų automobilių langų švy-
tuoklių kaišiojo Chicagoje
spaudos baliuje, prieš tri-
ketvirčių metų. Visą, ma-
matote, patriotizmo, tau-
tinių vienybės, susipaži-

nimo, susidraugavimo la-
bul...

"Whiskey stikluoką, arba
haibolą" galėjai pirkti už
75 centus. Tai visai žmo-
niška kaina. Bet vakaro
gale už bilietėlių gėrimui
jau ėmė dolerį. Kodėl?
Todėl, sako, kad paprastų
gėralų pritrūkome, o be-
turime tik konjako. Nusi-
pirkę bilietėlius konja-
kul, kai nuėjom prie pil-
stytojo, gavome... sal-
daus likerio. Čia tie gud-
ragalviai rengėjai iš kar-
to padarė dvi dideles
nuodėmes. Pirmą, pilti į
išgėrusių žmonių stiklus
saldų likerį vakaro gale,
tai žaisti ugnimi. Antra,
saldaus likerio ir konja-
ko kainų porporcijos ly-
gi. maždaug kaip vienas
su trimis. Aš savo sal-
daus likerio stiklelį pa-
likau ant stalo — rengė-
jam...

Buvo, tikrai, daug gra-
žaus jaunimo. Jaunieji
šoko, krykštavo, bičiulia-
vo su tėvais, giminėmis
ir, aišku, neišvengiamai
kalbėjo lietuviškai. Jie
buvo linksmi, kiti ir išgė-
rę, bet jie ne tik muštynių
nekėlė, bet nesimušan-
čius dargi išskirti padė-
jo.

Spalio septintą, sekma-
dienį, Šv. Mykolo katedro-
je nuotaika tikrai buvo
šventiška. Puikus choro
gledojimas, jaudinantis
vargonų gaudesys, patrio-
tinis poeto pamokslas.
Gaila, kad diena buvo šal-
ta ir vėjuota. Jei kitu lai-
ku, jei gražią, šiltą, popie-
tę, būtų buvę galima ka-
tedros kieme dar pasto-
viniuoti, žmogui žmogų
susitikti, seną pažintį at-
naujinti. Deja, sakau, ora-
nebuvo palankus, bet ren-
gėjų čia nėra kuo pakal-

(Nukelta į 14 psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienu metų terminuotus indėlius	8%
3 metams $8\frac{1}{2}\%$ ir 5 m.	9%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9 $\frac{1}{2}\%$

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

DLK Algirdo šaulių kuopa rengia Lietuvos kariuomenės 55-rių metų sukaktuvinį paminėjimą lapkričio 24 d. 7 v.v. Jaunimo Centro salėje 58 Dundurn Str. N., Hamilton, Ont.

Programoje trumpa oficiali dalis, meninė programą atlikę Hamiltono mergaičių choras, vad. solisto V. Verikailio, kuris savo repertuare turi visą eilę naujų dainų.

I ši minėjimą kviečiamos kaimyninės šaulių kuopos, KLVs Ramovė skyriai ir visa lietuviška visuomenė.

Škėmadienį, lapkričio 25 d. Aušros Vartų parapiljo bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos už žuvusių kovoje už Lietuvos laisvę. Hamiltono liet. organizacijos yra kviečiamos pamaldose dalyvauti su savo vėlavomis.

Hamiltono šaulių kuopa šiam minėjimui kruopščiai ruošiasi, kad viskas gerai pavyktų ir visi atsilankę būtų patenkinti. Jau yra gauti gan vertingi laimės statukai, kuriuos paaukojo šie asmenys: A. Buinys 25 dol., maišto krautuvė savininkas J. Kažemėkas 25 dol. ir šaulys M. Juodis 25 dol.

Taip pat bus smulkių bet vertingų daiktų loterija, kurioje svečiai galės išmėginti savo laimę. Gi šokiamas groš visų mėgiama orkestras vadov. J. Vaičiaus. Orkestras žada duoti spec. muzikos vien tik jaunimui. Šiam vakarui yra taip pat kviečiami berniukai—jaunimas, nes mergaitės—aidletės lauks šokėjų.

Kp. Valdyba

DARBYMETIS

Atėjusi šilto oro banga dar daugelį vilioja pabuvoti lauke, gryname ore. Tačiau auksinės spalvos klevo lapai vienas po kito krenta žemėn, — rodo rudens metą. Ruduo—mūsų įvairių sambūrių darbo pradžia arba tiesiog—rugpjūtė. Štai, va "Aido" mergaitės ruošiasi naujam dainų repertuarui, "Aukuro" valdintojai naujų velkalų pastatymui, "Gyvataras" — naujiems taut. šokiams. Minima ir neapmokama intensyvi darbuotė, savo laisvu laiku, bus skiriama vietos visuomenei ar išvykoms į kitus miestus ar valstybes. Pav. "Gyvataras" yra pakviestas Pietų Amerikos Kolumbijon į kelias liet. kolonijas. Išvyka numatyta kitų metų vasario mėnesį. Pakvietimas gautas per kun. M. Tamošiu-

(Nukelta į 14 psl.)

TOKS JAU GYVENIMO DĖSNIS

Atvykę į šį kraštą, pirmiausia ką pastebėjome tai buvo jo turtingumas ir spalvingoji žmonių apranga. Ypač moterų. Paščiau išlindę iš kasyklų, išėję iš miškų pamatėme jų statybos paprastumą. Miesto gatvėse monotoniškos namų eilės atrodė kaip kortų nameliai. Atrodo reikėjo tik stipresnio vėjo ir jie visi būtų subirę. Dar vėliau mes pamatėme vietinių mandagumą, jų dirbtinę šypseną, ypatingai komerciniuose atvejuose. Kur reikėjo ir kur nereikėjo, mažiausią dalykėlių palydėjo "sorry". Ypatiną mūsų dėmesį atkreipė paauglių išulumas. Įpratę matyti savą mandagų jaunimą, stebėjome, kad čia nei tėveliai, nei mokyklos visai nesirūpino auklėjimu. Bet mes greitai įsijungėme į bendrą gyvenimo grovę. Mes tapome pilnateisiais naujojo krašto nariai. Laikui bėgant mes kopėme. Mes ne tik susilyginome, bet daugeliu atveju, savo padėtim, juos net pralenkėme.

Apširūpinę materialiai pradėjome ilgėtis žaidimų, savo žmonių artimesnės bendrijos, nuoširdesnio pokalbio. Mes labai intensyviai pradėjome švęsti ne tik penkmečius, bet metines vardo ir gimimo dienas. Pasiėmę šlaip sau po bonkutę, priedu dar šiek tiek užkandžių, mes darėme neva staigius, iš anksto žinomus, užpuolimus vadinamus "surprise party". Mes stengėmės gražiai sugyventi. Gal dėl to, kad buvome pašmetę svetimųjų tarpe, mes labai ilgėjome vieni kitų. Klek viena proga susitkdami dalinomės savais rūpesčiais, džiaugėmės savais laimėjimais.

Tuo pačiu, karts nuo karto, mes dirstelėdavome į savuosius iškilumus. Kartais, išgirdę ką nors, stebėjome, kad ten nesimatė to lietuviško nuoseklumo. Ten nebuvo to nuoširdumo, kuris dažnu atveju būdavo skelbiamas išdailinto rašto žodyje. Ten nebuvo tų gražųjų tiesų, kurios būdavo taip skaisčiai apipavid-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus

7 $\frac{1}{4}\%$ už taupymo s-tas

8% už 1 m. term. dep.

8 $\frac{1}{2}\%$ už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8% už mortgicijus

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavejas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA **Baltic Exporting Co.**

Telefonas LE 1-3098

480 RONCESVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO

Savininkai A. ir S. KALOZA

linamos viešo žodžio išvedžiojimuose. Mes dar daugiau nustebome, kad vieniems sulaukus dviejų dešimtinų, antrieji net neatkreipė dėmesio. Jie nepadarė, kaip dera kaimynams, tuo labiau VIENMINČIAMŠ. Jie neatėjo ir nepasveikino solenizantų tokia reikšminga jubilejine proga.

Kai kas samprotavo, kad tai įvyko dėl solenizantų pernelygaus populiarumo. Kiti tvirtino, kad solenizantai turėję ir taip begales sveikintojų. Todėl kaimynai gal nebeldrįsę ir nebegalėję sveikinti gyvuoju žodžiu. O tretieji aiškino, kad trintis įsisenėjusi, neturėtų atkreipti jokio dėmesio.

Praėjus gražiai vasarai, pasibaigus dar gražesniai rudenėliui, pasirodė tretieji buvo teisūs. Solenizantai taip aumaniai vairavę lietuvišką laivą, savuoju populiarumu skambėję po apylin-

kes, neteko dviejų, pačių stipriausių vadovų. Pasirodo įtampa buvo paslepusi pačią aukščiausią kulminacinę viršūnę. To pasėkoje kas nors turėjo pasiduoti. Kas nors turėjo trauktis. Toks jau gyvenimo dėsnis, kad reiklesnieji, užsispyrusiai siekiantys savo tikslų visad laimi.

Tik labai gaila, kad patys darbštieji, patys sumanieji asmenys, apvalnikavę savo darbo vaisius, turėjo pasitraukti. Jie savajam kuklumui nebeturėjo kitoklo pasirinkimo. Nežiūrint, kad jų nuostabūs žodžiai žavėjo žmones. Kad giliai išmąstytos mintys patiekė pačius gražiausius gyvenimo ir religijos aspektus. Savo turtingais buitės tiesų aiškinimais, jie pasitė sau vieną iš gražiausių paminklų juos įvertinusių torontiečių širdyse.

S. Prancūnas

MIRUSIEJI KALBA:

PRANYS ALŠENAS

(iš mano susirašinėjimo archyvo)

TESNYS

A. a. Rašyt. Stasius Būdas
Būdas laiškei
Rockland, Me., 1952. VI. 9.

Mielasie Bičtuli Prany,
Malonu ma buvo skaityti Jūsų šiltus ir atvirus žodžius, už kuriuos nuostabiškai dėkoju. Taip pat dėkoju, kad žadate kada nors vėliau "Tėviškės Žiburiuose" ir mano "Varpus" prisiminti. Tačiau ne skubėkite. Žinau, kad Jūsų valandos labai suskaičiuotos ir kruopščiai išskirstytos čia kultūriname, čia asmeniniame reikalame ir rūpesčiame.

Iš tikrųjų, gaila, lietuviškosios kultūros žmonėms, ar tik ne dauguma, neša čia vieokias naštas, o kiti, patogiai įeitaisė, tik naudoja ir anųjį labu.

Jeigu, mano "Varpus" prisimintite vidurvaicary, arba net ir vėliau, bus vieiška gerai, nes ir karygai kur kas naudingiau, jeigu apie ją kalbama per ligesnį laikotarpį. Tad iš anksto ačiū už vienokią ar kitokią nuomonę.

Ročos, aname laiške minėjau, kad šiuo metu tvarkausi su kita apyauka, kurią neseniai baigiau. Tai "DIDŽIOJI SIENA", taip pat iš knygnešiu gyvenimo, kur veiksmas vyksta Prūsų pasieny, jau šio šimtmečio pradžioj, prieš pat pasibaigiant spaudos draudinui. "Didžioji se-

na" yra gerokai plateinės apimties, negu "Varpai skamba" ir paralyzuoja pačią knygneštarimo "techniką" bei anų laikų nuotaikas. Prie šios apyaukos manau gerokai padirbėti ir jei spėsiu, norėčiau jau šiais metais atiduoti kokiam nors leidėjui. Atrodo, kad šią sąsara gausiu vieną kitą savaitėle laisvesnio laiko. Tad ji visą šiam reikalui ir sunaudosiu.

Prie progos prašyčiau vienu kitu žodžiu "Didžiąją sieną" paminėti "Tėviškės Žiburijų" kultūriname skyriuje. Būsim dėkingas.

Tad dar kartą kolegiskai dėkoju už malonų laišką. Ypač tai malonu man, gyvenančiam tarp svečių, taip pat toliau ne tik mano lietuviškos aplinkos, bet ir didesnio kultūrinio centro.

Nuoširdžiai ir prieteliškai spaudžiu Jūsų ranką.

Jūsų kun. St. Būdas,
Rockland, Me. USA,
1952. IV. 25.

-o-

Malonus Bičtuli Prany, Neseniai grįžau iš tolimesnės kelionės ir namuose radau gerą krūvą vieoklausios spaudos. Pati maloniaji staigmena man buvo Jūsų prietellinga recenzija "Tėviškės Žiburiuose". Ji parašyta labai šiltai ir kartu objektyviai.

Nuoširdžiai dėkoju už

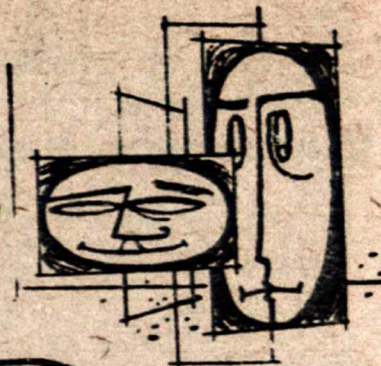
tokį draugišką ir kultūringą žodį.

Ap patę, surašdamas kiek atėpėjimo laiko, baigiu spaudai ruošti "Didžiąją sieną" / iš knygnešiu gyvenimo Paprūsej /, apie ką esu Jums jau auksčiau rašęs. Be to, spaudai atidaviau antrajam išleidimui aukštyverni romaną "Loretą". Kada jis pasirodys, nežinau, nes spaudina Vokietijoje. Ten pat yra pažadėta išleisti ir "Didžioji Sieną". Išleisęs gyvenimui šiuos du kūrinėlius kibeis į tolimesnius Rapolo Gelžinio likimo toms.

Dar kartą dėkoju už malonų bei kultūringą paslaugą ir prietellingai spaudžiu Jūsų dešinę.

Kun. Stasius Būdas

KREVI VEIDRODŽIAI

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠNĖS

Vėliavos raudonos plakas,
O trispalvė - nuspiaut!
Pionierių aiškus takas:
Einam šuniui šeko piaut!

Ir sustos prie vaiko vaikas -
(Iš Chicagos atvežti!)
Oi, bėda, kai tėvas paikas,
Boba jo - tokia pati!

Kas galėjo pamanyti,
Kad nuo priekaištų ugnies
Stos jų ginti jėzuitai -
Iš kairės ir iš dešnės...

Rašo laiškus jie lietuviams,
Bet vergijos - neminės!
Atlaikyk, lietuvi, šūvius -
Iš kairės ir iš dešnės...

Nes kvailiai prie ruso lenda
Tartum blusos prie šunies;
Nusisuks ne vienas sprandą -
Iš kairės ir iš dešnės!

Suvaikėję klerikalai
Vis vaišnėja ir vaišnės!
Net žegnotis ims prie stalo
Iš kairės, ne iš dešnės!

Oi, kantrus Dievulis mūsų,
Bet ir Jam - jau to ganės:
Trenks į rusų ir jo blusą
Iš kairės ir iš dešnės!

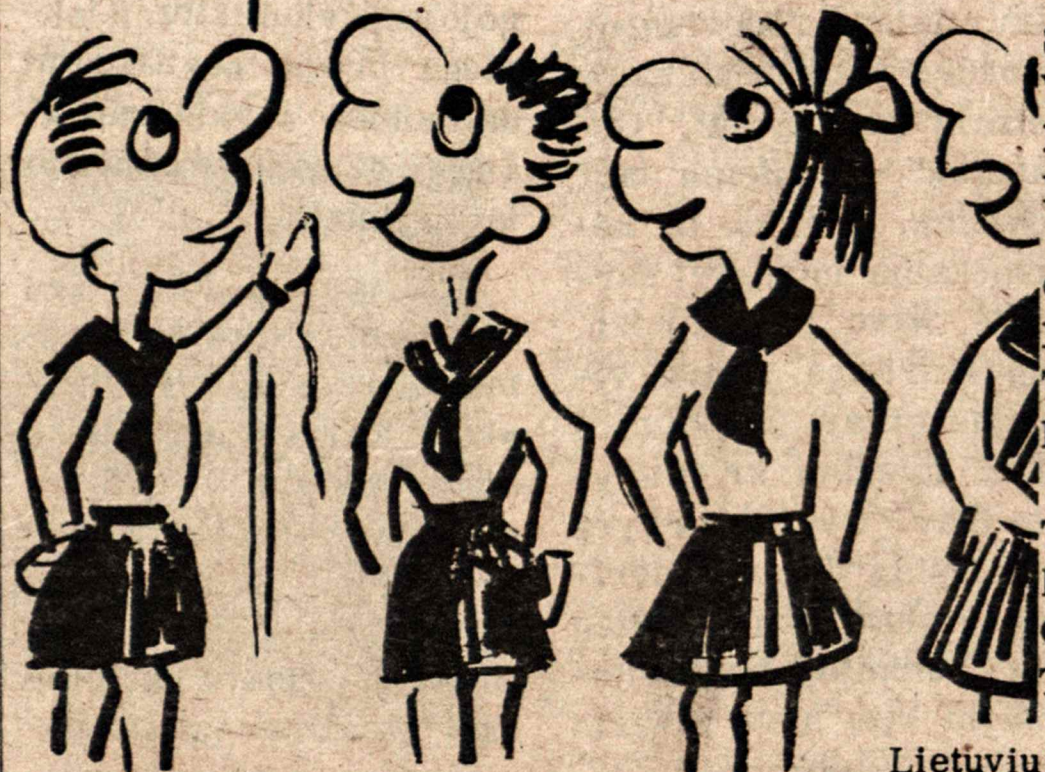
Tik tada supras bičiuliai,
Kai jų frontas subyrės:
Okupantui - jie tik nuliai - - -
Ten tiesa - tik iš kairės!

Lietuvių Sąmoningumui Ugdyti Draugija

... viskas, matote, patriotizmo, tautinės vienybės, susipažinimo, susidraugavimo labui... (?)

... ne už automobilių langų švytuoklių Chicagoje, bet Toronte lietuvių dienose platino prie stalo.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Alabonel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

ŽMONĖS MATŪZĖLIAI

(Tęsinys iš praeito numerio)

Tačiau mes lietuviai turime didžiulį tu, kad ne visi matūzaliais esame. Daugelis iš mūsų, pradedant daktarais ir baigiant paprastais darbininkais, suprato tikrąją gyvenimo esmę. Gerai, kad jie suprato, jog Amerikos doleriai danguje negalioja. Todėl jie nutarė pasinaudoti jais, čia pat, ant žemės.

Jie išitaisė čia puikius namus. Jų net pavydi išdidūs amerikona, ar supelyję savo senom tradicijom Kanados anglikonai. Stebėtina, kad užėję pas buvusį Lietuvos ūkininką ar darbininką, nepamatysite reprodukcinių paveikslų. Visi pasirašyti originaliais lietuvių menininkų parašais. Paklaustas šeimininkas apie reprodukcijas atsako: — kad jau šandien armata tokius kabinti ant sienos. Grindys išklotos brangiomis karpetais. Langai uždengti sunkiomis gardynomis. Visi baldai aukštos kokybės. Tarp baldų skoningai išdėstytos originalios skulptūros. Atitinkamoje vietoje pastatytas liuksusinis stireo.

Namo rūsyje įrengtas poilsio ir pasisvečialavimo kambarys. Čia bufetas su įvairiais gėrimais. Aplinkui sukiojamos kėdės. Priešais sofą spalvotas televizijos aparatas. Viskas visur taip skoningai sudėta, kad net akį veria.

Argi nemalonu grįžti iš darbo į tokius namus. Kur tavęs laukia mylima, gražiai apsirengusi žmona. Su lietuviškais šaltais barščiais, ar tušytais kopūstais, su karštom lietuviškom dešrom.

Dabar baigiant apie mūsų gyvenimo būdą, norėtuosi paklausti. Katras iš virš minėtų pavyzdžių yra turtingesnis, ar pasiturintis "matūzalis", ar paprastas darbininkas, kurio butas gražiais divonais išklotas. Mano supratimu, — "matūzalis" tai serganti pinigų manijos mašina. Tai bejausmės gyvenimo automatas. Ši mašina nemato nei romantiško saulėlydžio, nei žaliuojančių miškų, nei pasakiškai gražių ir kvėpiančių gėlių. Ši mašina negirdi nei vėjelio dvelkimo, nei paukščių čiulbėjimo, bei upelio čiurlėnimo. Tai dėl to ir norėčiau pasakyti, kad ši mašina nieko neturi, išskiriant ratus, kuriais ji pati sukasi.

Darbininkas — tai žmogus — ne mašina. Jis žino, kad laiko mažai liko pasidžiaugti tuo, ką jis pats yra išgijęs ir ką Aukščiausias jo džiaugsmui ir malonumui yra sukūręs. Dėlto sakau, šitas žmogus yra tikrai turtingas. Tūkstantį kartų turtingesnis už aną pasiturintį "Matūzali".

CHICAGO

Juozas Gaila, naujasis JAV LB centro valdybos pirmininkas.

Savaitgalis Chicagoje pilnas parengimų. Penktadienio vakare JC vakarone. Čia susitelkę rašytojai bei plunksną mėgstą žmonės. Tautiniuose Namuose vyko spalio 20 d. Anglijos Lietuvių Klubo rudens balius, kur geros valdybos rūpesčiu praėjo su dideliu pasisekimu. Meninėje dalyje buvo linksmos Dručių trio dainos, palydint su akordeonu. Vakaras davė gražaus pelno.

Spalio 21 d. didžiulis Vilniaus miesto 650 m. sukakties minėjimas. Jau 12 val. prisirinko didelis JC sodas prie Nepriklausomybės paminklo, su vėliavomis, uniformuoti šauliai, skautai ir kt. Atlikus apeigas visi rinkosi didžiąją salę, kur vyko pamaldos, prof. Puzino paskaitą apie Vilnių. Goltai — Al. Brazis, Mažetkienė, Šaltenė, išpildė giesmes ir dainas, o pabaigai JC jaunimo choras su kanklėmis (vad. F. Stroliai), atliko pulkiai kelias dainas. Šimkus, (komiteto pirmininkas) minėjimą uždarė ir višiemis nuoširdžiai padėkojo. Žmonių buvo pilna salė.

Tą pačią dieną JC įvyko "Karys" žurnalo parėmimui kavutė. Ją rengė ramovėnai. Šį pobūvį atidarė Ramovė, skyriaus pirm. Juškevičius, programą vedė CV sekr. Veng-

lanškas. Prisirinko publikos pilna mažoji salė. Linksmi padainavo Dručių trio ir E. Vengianškas parodė iš ramovėnų gyvenimo filmą. Visi gražiai praleido sekmadienio popietę, kuri atnešė keltą šimtą dolerių vieninteliam laisvam pasaulyje išeinančiam karinės minties žurnalui — "Kariui".

Tautiniuose Namuose tuo pačiu laiku vyko sekmadienio popietė su žinomomis mūsų muziku ir komp. Vladu Jakubėnu. Jis kurį laiką sirgo, tačiau dabar vėl pradėjo rašyti recenzijas, dalyvauti parengimuose. Dainavo Ansamblis rengia minėjimą, statydamas jo kontatą.

Reikia pažymėti, kad Lietuvių Namų popietės vyks ištisą žiemos sezoną. Lapkr. 11 d. su sol. stasiu Baru, gruodžio 2 d. su rašytoju A. Baronu, sausio 20 d. su prof. dr. R. Nemicku, vasario 10 d. su sol. Ar. Vokietaičiu ir kovo 24 d. su inž. A. Rudžiu. Reikia tikėti, kad tokios popietės pagyvins Chicago kultūrinį liet. gyvenimą.

Lietuvių Televizijoje

ALVUDO ir Brighton Parko lit. mokyklos dalyviai atliko programą "Lietuvių šeima sekmadienio popietėj". Jaunimas dainavo, grojo dūdelėmis, (skudučiais), buvo rodymo skaidrės, solo išpildė akt. A. Kirvaitytė, o D. Ruminaitė kanklavo, dainavo ir gitara grojo. Programą pravedė dr. J. Adomavičius, T. Šluta pakvietė visus dalyvauti LTV bankiete lapkr. 24 d. Tenka sveikinti Brighton Park lit. mokyklos jaunimą, kurį vad. mokyk. Jonnylenės, sudaręs gražų dūdelių orkestrą.

Marijos Aukšt. Mokykloje vyko seselių Kazimieriečių metinė vakarienė, kuriai vadovavo pirm. M. Rudienė. Kalbėjo kun. Gaušas, ses. Loreze. Žmonių buvo pilna salė. Seelė Kazimierietė čia yra populiario, kuri dėka iškilo vienuolynas ir didžiulė mergaičių gimnazija, kuri šiemet švęs 20 metų sukaktį, kai persikėlė į naują patalpą.

Lietuvių Radio Forume spalio 20 d. paminėta Vilniaus 650 m. šostinės įkūrimo sukaktis. Či. žurn. V. Kašniūnas padarė įvadą, akt. K. Oželis skaitė apie Vilnių, R. Janulevičiūtė Putino eilėraštį. Programoj dar kalbėjo inž. Rudis ir kt.

Bal. Brazdžioni

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

[vairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas — tel. 366-6237/3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

[VAIRIOS PROGOS

delhi — tilsonburg

LIETUVOS KARIUOMENĖS IR ŽUVUSIŲ PAMINĖJIMAS

[VYKSTA lapkričio 17 d., šeštadienį 7 val. vak. (piktualiai)

DELHI VENGRŲ SALĖJE

PROGRAMOJE: — Žuvusių paminėjimas
— Hamiltono Aido choras su solistu Vaclovu Verikuičiu
— Delhi Ansamblis Palanga
— Šokiai, bufetas, loterija.

Visi tautiečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

Delhi šaulių kuopa

BUVAU TORONTE...
Arčiau 3 10 esi.

Orkestro saksofonistas

Čiurlionio ansamblio koncerte man nebeteko būti.

Pašaukė spalio 18-ąją Tėviškės Žiburių vėdamąjį, kurį parašė red. Pr. Gaida, begaliu tik pritar-dama šūktelti "amen"! Tikrai, Kanado Lietuvių Dienoms reikia ir scenos veikalų vaidinimų, ir aukšto lygio dailės parodų, ir tautinių šokių, ir chorų, ir sporto varžybų. Kiekvienas miestas rengia tik kas kelinti metai. Atgargiam, apgalvotam programos suplanavimui laiko turi maršas. Šitaip būtų įtraukiama jauni-mas ne tik į "susipažinti-mo" balus. Šitaip būtų iš-

judinami menininkai ir kultūrininkai. Ir atgarsis būtų kur kas didesnis, tiek kitakalbių kanadiečių tarpe, tiek ir tarp brolių Lietuvos Valstybėje. Pra-elty Kanado Lietuvių Dienos buvo rengiamos, regis, Darbo dienos są-vaigtaly? Tas sąvaigtalis būtų daug patogesnis ne tik oro atžvilgiu, bet ir tautiečiam iš JAV prisit-

vioti.

Tiek tu mano išpūdzių. Tenebūnu supragtas blogai. Dieve gink, nesu negatyvai nuėitėk. Myliu brolius Kanados lietuvius. Turiu ten pačiu geriausiu savo draugu. Tik prisiekaitęs šleikščiai reportažų, norėjau ir keletą neigiamybių priminti.

hamilton

Atk...
na vies... metu Hamil-tone. Šis... veretai aplanko Hamiltoną, dažniausiai savų tautiečių reikalais daro netrumpas keliones.

Be meninių pajėgų ir organizacijų sambūriai planuoja renginius sustiprinti savo veiklą, bent finansine prasme. Visiems linkėtina geros sėkmės, gero oro ir gausaus svečių atsilankymo!

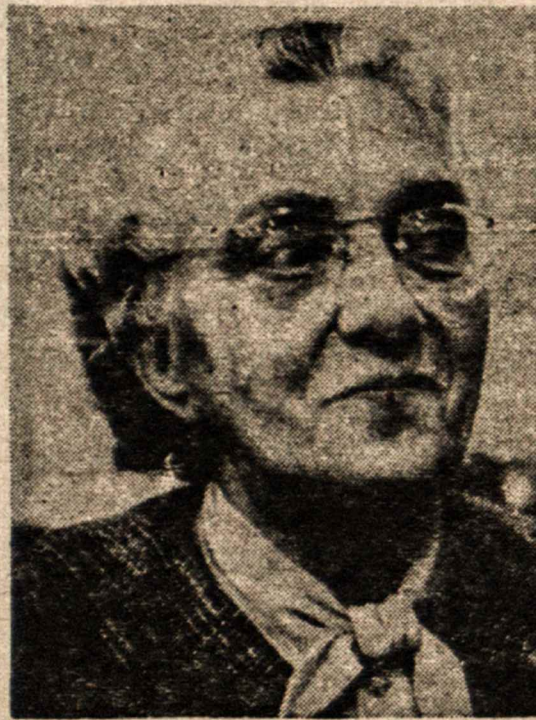
ĮKURTUVĖS

Spalio 13 d., šeštadienio vakarą, skaitlingas būrys svečių bei viešnių susirinko į Leono Koperskio šeimos namus juos pasveikinti gražiai išskūrusius naujuose, ispaniško stiliaus namuose, Stoney Creek miestelyje prie Hamiltono. Įkurtuvių iniciatorė G. Žemaitienė pristatė vakaro dalyvių ir įteikė dovaną, o J. Budnikas svečių vardu šeiminkus pasveikino, linkėdamas geros sėkmės ir atelčiai. L. Koperskis gražiai padėkojo už aplankymą ir dovaną. Nu-skambėjus "Laimingų metų" posmams, prasidėjo mitybos dalis. Prie gausiai apkrauto skanaus maisto stalo, pradėjo rinktis eilutė pagal šio krašto stilių "pasidėk pats sau". Šalia maisto buvo ir kieto bei minkšto skystymėlio. O vėliau ir kavutės su skaniais tortais. Puotautojus linksmino gerai valdomas J. Budniko akordeonas. Stalmeninė viešnagė praėjo labai jaukioje nuotakoje.

Ta proga pažymėtina, kad mūsų tautiečiai vie dažniau bėga iš miesto centro nuo didžiojo triukšmo į miesto pakraščius, į patogesnius namus ir švaresnį orą. Dauguma bėglių kuriasi

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

miesto kalno dalyje, kur jau dabar yra apie trečdalis miesto gyventojų (100 tūkstančių). Kita gi dalis, kurią si miesteliuose arti Hamiltono kaip Stoney Creek, Burlington, Dunda ar Ancaster ir kitoje apylinkėje. Zp.

Z. Arlauskaitė Mikšienė

Spalio 2 d. Detroito lietuviai, ypatingai vaidinimų mėgėjai, neteko entuziastingos, energingos ir talentingos aktorės-režisierės Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės, kuri po sunkios ilgos ligos mirė eidama 85-tus metus.

VĖLYVO RUDENIO ŽIBURELIAI

Neena ai atogaudama Floridoje turėjau malonumą aplankyti ten gyvenančią rašytoją ir žurnalistę Janiną Narūnę - Pakštlenę.

Apžiūrėjau jos albumus susiklijuotomis iš-karpomė traipenių, tilpučių mūsų periodikoje. Buvau nuėtebinta, kiek daug autorė prirašyta, nekaitant traipenių, kurie buvo paudinami dar nepriklausomaj Lietuvoj. Atkirai-jos išleitetų knygų recenzijų albumas, taip pat gan išcipūtusi knyga. Pagaliau ir pačio autorė knygos: jų taip pat nemažai išleita.

J. Narūnė išleitetų knygų sąrašas: GINTARĖLĖ - legenda apie gintarą. Tiražas 1,500 egz. AMBARITA - vertimas iš panų kalba. Tiražas: 5,000 egz. AMBARELA - vertimas anglų k. Tira-

Dantų gydytoja DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

ža 1,000 egz. BERNSTEINCHEN - vokiečių k. JAUNIEJI DAIGELIAI - eilėraščiai vaikams, iliustruoti lietuviukų fotografijomis. JAUNIEJI DAIGELIAI 2-oji laida. GINTARO TAKAIS - Lietuvo vaizdai eilėraščių. SUTEMOS - dienoraštiniai poėmai autorė vyrui, prof. K. Pakštui paminėti. SNAIGIŲ KARALAITĖ - kalėdinė paėaka BIRUTĖS RYTAS - eilėraščiai. spalvoto iliustracijos. Tiražas 1,000 egz. MIŠKO VIEŠNIA - kalėdinė paėaka. LINELIAI - eiliuota apėaka, spalvoto iliustracijos dalis. Zito Šodeikienė. Kūrinys padoje.

TRYS IR VIENA - Pluoštai atėiminimų apie rašytojus: Gabrielę Petkevičiūtę-Bitę, Balį Gruogą, Jurgį Savickį ir Juozą Balčiūną - Švaiėtą. Knyga padoje. PARUOŠTA. SPAUDAI: "VAIKYSTĖ", "PAAUGLYSTĖ" ir eilėraščių rinkinys.

stabelėtu tie jos knyga "TRYS IR VIENA", pakučiniuoju metu pėirodžliuėią rinkoje.

"TRYS IR VIENA" labai kuklio išvaizdo Lietuvių Literatūros d-jos išleėta. Gaila, kad net keletas varbliu iliustracijų išėjo neaiškios, amurinto. Plonytiė popierė parodo 174 puėlapiuė, galima gauti "DRAUGO" ir "NAUJIFNU" redakcijoje.

Turinyė įdomuė. Tai yra apie mēų keturiė rašytojuė jaunytė atėiminimai. Surinkta daug naudingų žinių. Labai tinka ir vyreėnio amžliauė žmonėm paėkaityti. (kalna \$3.00)

Julija Strėlienė

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

Dr. V. Giriuniėnė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

MONTREAL.

TEL. 265-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West,
Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-4024

VELINIŲ PROGA

Vieninteliumi broliui Antanui

Sušlamejo mirties anjelo sparnai,
Ir juodas šešėlis paliete tave.
Taip netikėtai, taip staigiai,
Apsiaute juoda gedulo akvinate.

Svetinųjų pirštai tau akis užspaude,
Drobule baltąja priėmę skruostus.
Niekas nesisluoste užara tau graudžia,
Niekas nerūpejo vienišas žmogus.

Vėjelai, surinki sidabro lasus
Mama skruostais jie krinta lyg lapai.
Ir kada jau pinsi gelsvus vainikus.
Užmerk ta sidabra ant brolelio kapo.

Vėlinių naktį ne degs ten žvakutės.
Ir aš nebūdesiu prie kapo liūdna.
Gal būt danguje suspindės tik zvaigždutės,
Ir asaru mano rusa.

Sesio Prane

MOKYKLOS REKALU

Ile Conseil des Ecoles
Ethniques du Quebec
- Quebeco Etninių grupių
mokyklų taryba - susior-
ganizavo prieš metus lai-
ko. Anksčiau kiekviena
tautinė grupė palaikė ry-
šius su Quebeco Imigracijo-
s Ministerija atskirai.
I lietuvius Taryboje atsto-
vauja Petras Adamonis ir
Rimantas Jurkus. Tarybos
pirmininkas - Italas
kun. Joseph Duchini sek-
retorė - lenkė Wanda de
Roussan, kasininkas - Pe-
tras Adamonis. Taryba
72/73 - mokslo metams
yra gavusi iš Quebeco
Imigracijos ministerijos
visoms tautinėms gru-
pėms \$20,580. O 73/74
mokslo metams Taryba
yra pramatyta valdžios
biudžete - \$60,000. Ka-
dangi Tarybos kasininkas
yra lietuvis - tai ir plni-

gai tik paskirstymo yra
laikomi. Lietuvių mo-
kykla iš Imigracijos
ministerijos yra gavusi
1971 m. \$1,000., 72 m.
\$1,000., 73 m. \$500.00.
Skiriama suma yra moka-
mai mokyklų patalpų nuo-
mai padengti. 1973-74 pra-
matyta biudžete suma jau
leidžia ir mokslo priemo-
nėms pirkti, - bet ski-
riama pagal mokinių ska-
čių. Visa bėda, kad lietuvų
mokykla - antroji iš ma-
žiausiųjų, lyginant su ki-
tomis tautinių grupių mo-
kyklomis Montrealyje.
Ištikrųjų yra Montrealyje
nepateisinamas reiški-
nys, kad apie 50% esamo
mokyklinio amžiaus vaikų
lietuviškos mokyklos ne-
lanko. Mūs skatina net ir
valdžia duodama mokyk-
loms paramą. I Montrea-
lio liuanistinė mokyklą
turi būti atkreiptas visų
dėmesys - tiek tėvų, tiek

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai

366-0330

140 - 2e AVENUE LASALLE

- Šildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

BELLAZZI-LAMY INC.

VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Dury, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7882, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

organizacijų - pilnu ben-
druomeniniu mastu.

P. Adamonis

PO KAUKIŲ BALIŲ
PAŠIDAIŪS

Atėjęs aukštinis ruduo
aukštiečia žmone iš gam-
tos, palikdama jiems
pašidai, beaikeičian-
čiomis spalvomis ir pa-
sidžiaugti tik jau retkar-
čiais atklystančiu gairių
vėjėliu. Praėjus vasaros
malonumams, mes suranda-
me kitas pramogas, per
kurias mes bendraujame
tarp savęs. Ir tik ben-
draudami išlaikome vie-
ningą ir gražią lietuvišką
šeimą. Dabar jau visos
mūsų šalies užimtose o
įvairūs skelbimai kvie-
čia tai į repeticijas tai į
susirinkimus, paskaitas,
suvažiavimus ir parengi-
mus.

Viename iš tokių pa-
rengimų buvo Neringos
Jūrų Šaulių kuopos ren-
giamas kaukių ballius. I le-
tuvoje tai būdavo vienas
iš gražiausių balių, labai
plačiai palietęs įvairaus
amžiaus žmones. Nerin-
gos Jūrų Šauliai idėjo
daug gražių pastangų šiai
minčiai įgyvendinti, tik
labai gaila, kad ši kartą
šaltas žmonių žvilgsnis į
rengėjų gerus norus, su-
traukė nedidelį dalyvių
skaičių.

Nesinori susitaikinti su
įkyria mintimi, kad ši
graži kaukių baliaus tra-
dicija liktų tik tai kartų
žmonių maloniu jaunystės
atšiminimu, o neperduota
jaunajai kartai.

Na, o tie kurie atsilankė,
buvo pateikti gera or-
kestro šokių muzika, šet-
mininkių G. Kazlauskienės
ir S. Zavlėnės labai
įvairiu ir gerai paruoš-
tu maistu ir Elvyros
Krašoveckos skoningai ir
vakaro nuotaikai gražiai
pritaikytu salės papuoš-
imu. Nijolė Bagdžlūnienė

- Šv. Kazimiero parapi-
joje metinė vakarienė ši
šeštadienį, kurioje vyk-
s daiktinė loterija. Klebo-
na ir komiteta kviečia
dalyvauti.

— LAURENT PASTRY —

735 Decarie, St. Laurent, Montreal, P. Q.

Tel. 744-5000

(Savininkas Ignas Zizas)

KASDIEN KEPAMI DANIŠKI SU VARŠKE IR
PRANCŪZIŠKI PYRAGAIČIAI.

Galima užsisakyti vestuvinius ar sukaktuvinius
tortus ir kitus skanesius. Taip pat parduodamas
visokios rūšies konservuotas maistas, sūris, duona
ir kiti produktai.

D E M E S I O !

Tel. 758-5909

LAUKIAMOS LIETUVES MOTERYS UŽEINANT !
DRAUGIŠKAS APTARNAVIMAS !

— JOLIE DAME —

EUROPIETIŠKOS RŪŠIES IMPORTUOTŲ SUKNELIŲ
K R A U T U V Ė25 Church Ave. Verdun (Prie LaSalle Blvd.)
Adara nuo 2 val. po pietų kiekvieną dieną.MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)POINTE CLAIRE, P. Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalci, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio
Nr. 40 arba Nr. 20.

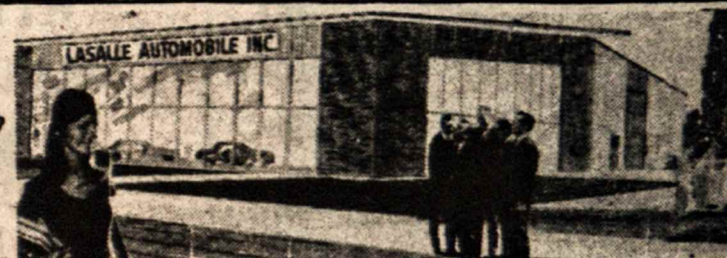
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

P A R D A V I M A S

IMPERIAL - CHRYSLER - DODGE - CHARGER
CORONET - CHALLENGER - SWINGER - DART
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame
garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės
De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos
snowblower ir taip pat motorinės
valtyės. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7261

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos - lietuviams nuolaida.
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavyš 365-3252

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ATIDARYMAS

ĮVYKS lapkričio 10 d., šeštadienį, 7 val vakaro LIETUVIŲ NAMUOSE,
1573 Bloor Street West, Toronto

Lietuvių Namuose organizacijų veikla labai pagyvėjo. Būna atsitikimų, kad iš karto į tas patalpas ateina kelios organizacijos. Kad tokių nesusipratimų atelyje nebeįvyktų, LN administracija prašo visas organizacijas, norinčias LN patalpomis pasinaudoti, pranešti ir su administracija susitarti, kada ir kuriomis patalpomis

jos nori naudotis.

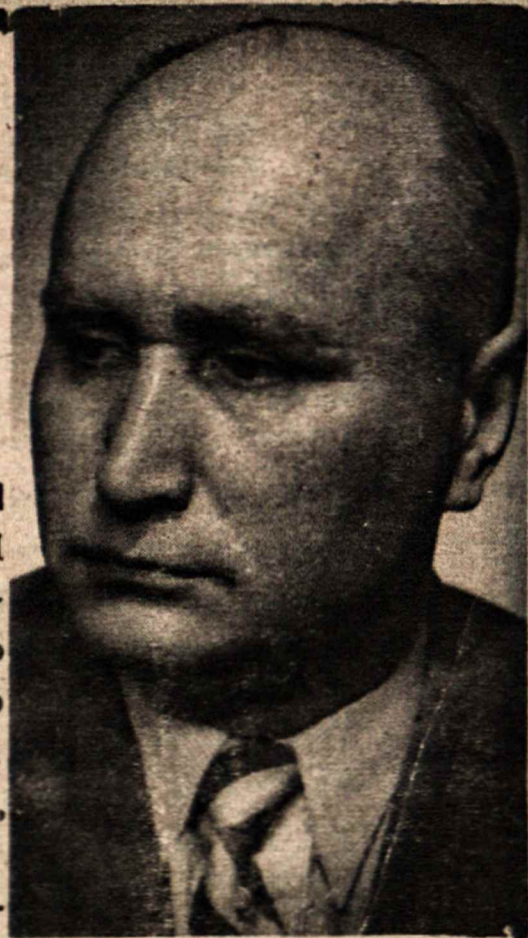
• Sporto klubo "Vytis" atalo teniso pratybose vyks ketvirtadienio vakaro 7 iki 9 val. vakaro LN žemutinėje salėje.

• Lietuvių Namų Moterų Būrelio valdyba nutarė suruošti Moterų Būrelio sukaktyvinį balų Lietuvių Namuose 1974 m. sausio mėn. 14 d., šeštadienį 7 val. vakare.

• Lietuvių Namų lėšų telkimo vajuos komitetas praneša, kad praėjusią savaitę nario įnašus įmokėjo šie asmenys: pošimtą dolerių — Dr. Jonas Zulonas, Ema Kaunienė, LN Moterų Būrelis, Juzef Kvedarys, Danutė Keršienė/įmokėjus seniau, bet iki šiol nepaskeblta/, Gražina Ignalytė, Arvydas Stonkus, Edita Ulckas. Vytautas

Kulnyš įnešė \$75.00, kad papildytų savo įnašą iki \$100. Walteris ir Eleonora Petrowskiai rugsėjo mėnesį įmokėjo nario įnašus. Abu Petrowskiai gyvena Philadelphijoje, U.S.A.

• Praėjusią savaitę jaunų narių įLN įstojo: Adona Šendžikaitė, Gintautas Šendžikas, Kęstutis Banellis, Valdila Banellis ir Linda Keršytė.

Jurgis Strazdas, Toronto
Lietuvių Namų pirmininkas

kys dr. P. Lukoševičius.
Po 10 ir 11 val. pamaldų, prie įėjimo šventyklon, bus renkamos aukos Lietuvos karo invalidams.

PRIEŠ RINKIMUS...

Montrealio Lietuvių Akademiniame gimbūre šio mėn. 26 d. Dr. A. Lukoševičių patalpoje susirinko aptarti rinkimų nuotaikas bei lietuvių reakcija į pagrindinę Quebec'o problemą.

Prelegentė Roma Maziliauskaitė nuocekliai ir suglaudai apibūdino politinių partijų programą ir vedė diskusiją, kurioje buvo karšto ir gyvo. Pažadė dar idomiau, kai atėkysdami į paruoštą anketa ir apšildami specialia bilietėliais kokią partiją laimės koki procentą — išnaujo padėkūtavom!

suirinkimą užbaigė dr. Henrikas Nagys, pakaltydamas eilėraščių iš "gaulės šermenių" — naujojo Antano Guetaičio knygoje.

Linkėtina, kad naujoje sezona, idomiai pradėta, ir toliau bus idomu ir doanu.

• B. Lymantaitė suirguol ir jau kelios savaitės tyrimui guli Gabrielėn ligoninėje, jos tėvelis A. Lymanas (NL puol. — "Mažoji Lietuva" redaktorius) išvykęs į Vokietiją.

• B. ir P. Petronių dukte Felė — Jokubauka — ušlėukė pirmagimė dukterė.

• Spalio mėn. 6 d. Rita ir Kęstutis Vilėnėkam gimė antra gūnellė. Numatyta vardas Aleksandra — Vincas.

Rita Vilėnėklėnė praėjusį pavasarį pabalgė muziko studija McGill

Universitete Montrealy, bakalauro laipsniu. Šis laipsnis yra antras jos laipsnis.

Jaunoji Vilėnėklė šeima šio spalio mėn. perkėlė į Londoną, Ont., kur universitete inž. K. Vilėnėklė dirbs mokslinį darbą.

• Kapitonas R. Navikėnas iš Petawawa perkeltas į Kanadą kariuomenės brigadą Vokietijoje. Jau išvyko su šeima.

• Majoras R. V. Paukštaitis, kuris dirba kariuo-

menės vyriausiam štabe Ottawoje, vieno mėnesio laikui išleistas į Angliją vyriausiąjį štabą. Iš ten lankysis NATO — Kanadą kariuomenės brigadą štabe.

PAMINĖJIMAS

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atštelgimo 55 metų sukakties minėjimas ruošiamas gruodžio mėn. 2 d.

Minėjimas pradedamas 11 val. pamaldomis Aušros Vartų parapijoje šventykloje ir po pamaldų

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTA PADĖS JUMS
V. Pėteraitis
353-9960 / Namų 721-0614
UNITED TRUST REALTIES
7995 Blvd. Les Galeries, D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, Q.U.E.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astre

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU
Managieriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 6,5%
Term. ind. 1 m. 7,5%
Term. ind. 2 m. 8%
Term. ind. 3 m. 8,5%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 9%
Nekiln. turto 9%
Cekių kredito 9%
Investacines nuo 9,5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų nuomotojų sąjoda.
Kreiptis: Gil Constantino, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečią dienais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.